

M MEVZU

aylıkdergi

2.Yıl | 13. sayı | MAYIS 2019

Ramazan

ASIL MEVZU..

HOS GELDİN
ONBİR AYIN
SULTANI!

Osman Nuri Hekimoğlu Anadolu Lisesi

Sahibi

Şaban Yavuz

Genel Yayın Yönetmeni

Musa Avcı

Yazı İşleri Sorumlusu

İsmail Demirbaş

Yayın Danışmanı

İbrahim Dinçer

Grafik Tasarım

Ali Kocabıyık

Editör

İsa Güntekin

Editör Yardımcısı

Zümra Ekim

Tashih

Ayşe Yılmaz

Beyza Arslan

Haber

Tuana Fatmanur Arıcan

Yayın Kurulu

Aybüke Sevinç

İsmail Ali Doğaner

Aşeka

Rabia Melike Arı

Ömer Faruk Bal

Emine Sıla Güzel

Emine Nur Çördükoğlu

Sude Akpınar

MEUZU

Yazılarınız ve iletişim için
onhal.dergi@gmail.com

İçindekiler

EDİTÖRDEN	5
BAŞARININ SIRRI.....	6
NEHİR	7
SEYYAR SATICI	8
İSİMSİZ.....	10
SÖZDE İYİLİKSEVERLER.....	11
İLK SAHUR	12
SAYGI	14
ÖZLEYECEKSİN.....	15
BİR BALIK ÇILDIRDI AZ ÖNCE.....	16
GÜN	17
RENGARENK ÇİÇEK.....	18
ŞEHİD'E	19
ELMA.....	20
DİREKLERARASI.....	21
MUSA AVCI SEBEPSİZ YERE NİYE YAZDI?	22
BİR KIZ BANA EMMİ DEDİ (KARACAOĞLAN)	25
SANATLA YAŞA.....	26
KAYBEDECEĞİZ, KAZANMAK İÇİN	28
RENGÂRENK BİR ŞEHİR: İSTANBUL.....	29

4

MAHYA SANATI	32
SANAT VE TİYATRO İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR YORUMLAMA	33
KALBİMİ SESSİZLİĞE BÜRÜYEN İNCELİK (OSMANLI'DA RAMAZAN)	34
İNSANI AYAKKABIDAN ÜSTÜN TUTMAK.....	36
BÜYÜKŞEHİR: ESKİŞEHİR	37
KARA DELİKLER	38
BİR HİKAYE	39
İNSANLARA SAYGI	40
KARANLIKTA KALANLAR	41
YAZMAK İÇİN YARATILMAK.....	42
EY AŞK.....	44
P.DR. ACİL SERVİSİ	45
TANI MALCOLM X	47
OKU KÜÇÜK PRENS	48
SEN ONU ARARSA O SENİ BULUR.....	49
ESKİ RAMAZANLAR	51
ÇINAR ALTINDA YAZAR BULUŞMASI	52
İZLE TERS YÜZ	54
HABERLER	55
KONYA'DA ZAMAN VE MEKAN	55
STEM KULÜBÜ ONHAL'DE YENİLİKLERİN ÖNCÜSÜ.....	56
HOŞGELDİN YA ŞEHİRİ RAMAZAN!.....	57
YEDİDEN YETMİŞE HERKES SOSYALLEŞME PEŞİNDE	58
KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI	59
MUSA AVCI KİTABINI İMZALADI	60

Editörden...

Ramazan ayının manevi ikliminin yoğun bir şekilde hissedildiği bugünlerde, dergimizin bu sayıdaki mevzusunun ılıgıt ılıgıt içimizi ısıtan, gönüllerimize huzur veren "Ramazan" olması kaçınılmazdı.

Geçmiş sayılardan aldığımız ilham ve enerjiyle sizler için yine dolu dolu bir dergi hazırladık. İsmail Demirbaş'ın yeni çıkan kitabı "Yol" hakkında kendisi ile yaptığımız mülakat, ovalarda salınan rüzgarı, baharda açan çiçeklere konan ezgileri değerli kaleminde şiirlerle yeni bir hayatla buluşturan Musa Avcı'nın şiir kitabı "Sebepsiz Yere" üzerine merak ettikleriniz; Kazım Pullu'nun Ramazan ayını değerlendiren enfes denemesi, Duran Çetin'in öyküsü, sizlerden gelenler ve Ramazan'a dair kaleminizden dökülenler ile karşınızdayız...

İsa GÜNTEKİN

BAŞARININ SIRRI

Adamın biri tek başına parkta oturuyor, başı ellerinin arasında kara kara düşünüyordu. İşleri bozulmuş, iflasın eşiğinde bir iş adamıydı kendisi. Ne yaparsa yapsın bir türlü durumu düzeltemiyordu. Bir taraftan kredi verenler onu sıkıştırırken, diğer taraftan da fazlasıyla insan ödeme bekliyordu. Çok bunalmıştı ve hiçbir çıkış yolu bulamıyordu. Zaten parka da can sıkıntısını biraz hafifletmek için gelmişti. O sırada önünde yaşlı bir adam durdu: "Çok üzgün görünüyorsun. Seni rahatsız eden bir şey olduğu belli. Benimle paylaşmak ister misin?" diye sordu. İş adamının yakınmalarını dinledikten sonra da, "Sana yardım edebilirim." dedi. Çek defterini çıkardı. İş adamının adını sordu ve ona bir çek yazdı. Çeki ona verirken de şöyle dedi: "Bu para senin. Bir yıl sonra, seninle burada bulduğumuzda bana olan borcunu ödersin. Hadi al!" dedi. Ve yaşlı adam, geldiği gibi hızla gözden kayboldu.

Adam, elinde çek, öylece kalakaldı. Neden sonra elindeki çeki bakmayı akıl edebildi. Bir an gözlerine inanamadı. Çekte yüz bin dolar yazıyordu ve imza ise ülkenin önde gelen zenginlerinden birine aitti. "Tüm borçlarımı hemen ödeyebilirim." diye düşündü ilkin. Ardından bir yıl sonra borcunu geri ödeyeceğini düşünerek çeki bozduzmaktan vazgeçti. Bu değerli çeki kasasına koydu.

Onun kasasında olduğunu bilmenin güveniyle yepyeni bir iyimserlikle işine tekrar dört elle sarıldı. Küçük büyük demeden tüm işleri değerlendirmeye başladı. Ödeme planlarını yeniden yapılandırdı. İyi yapılan işler, yeni işleri doğurdu. Birkaç ay sonra tekrar işlerini yoluna koyabilmişti.

İlerleyen zamanda ise borçlarından tümüyle kurtulmuştu hatta para kazanmaya başlamıştı. Tüm bir yıl boyunca çalıştı durdu. Tam bir yıl sonra elinde bozulmamış çek ile parka gitti.

Kararlaştırılmış saatin gelmesini bekledi. Tam zamanında yaşlı adamın hızla ona doğru geldiğini gördü. Tam ona çekini geri verip başarı öyküsünü paylaşacakken bir hemşire koşarak geldi ve adamı yakaladı. Hemşire "Onu bulduğuma çok sevindim, umarım sizi rahatsız etmemiştir!" dedi. "Çünkü bu adam sürekli olarak huzur evinden kaçıp bu parka geliyor. Herkese kendisinin çok zengin biri olduğunu söylüyor." diye ekledi. Hemşire, adamın koluna girip onunla birlikte uzaklaştı.

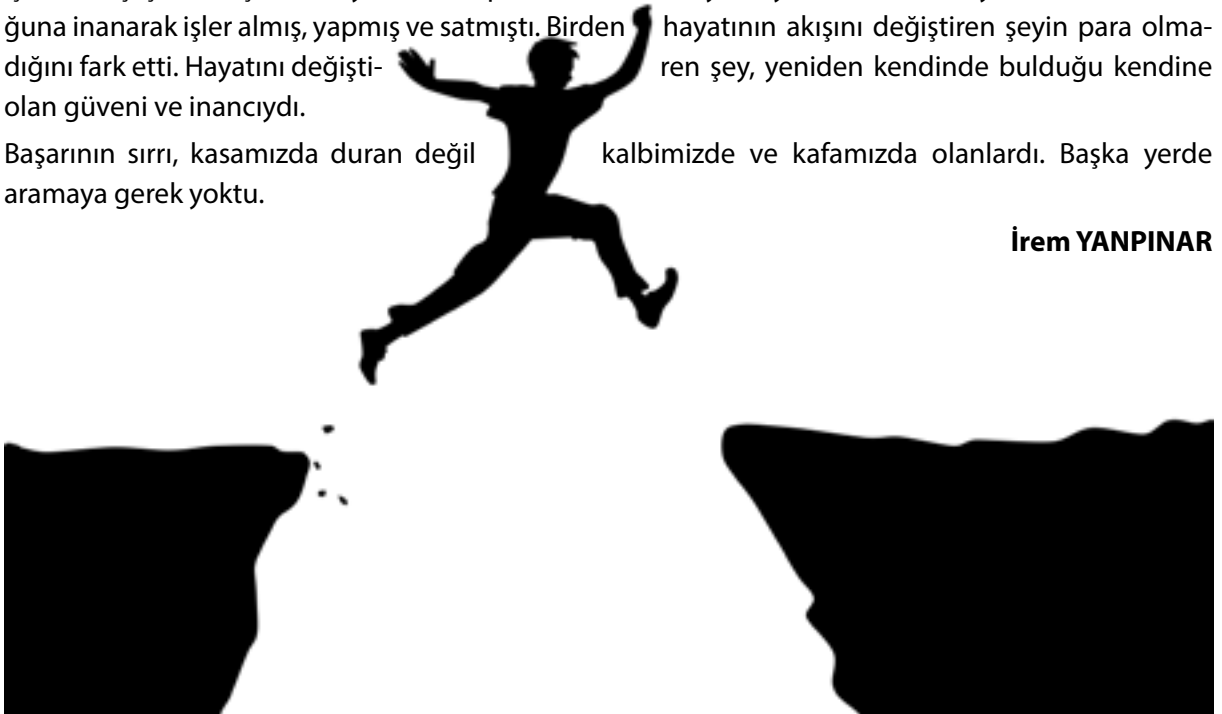
İş adamı, şaşkın bir şekilde öylece donup kaldı. Bütün bir yıl boyunca arkasında yüz bin dolar olduğuna inanarak işler almış, yapmış ve satmıştı. Birden hayatının akışını değiştiren şeyin para olmadığını fark etti. Hayatını değiştiren şey, yeniden kendinde bulunduğu kendine olan güveni ve inancıydı.

Başarının sırrı, kasamızda duran değil

kalbimizde ve kafamızda olanlardı. Başka yerde

aramaya gerek yoktu.

İrem YANPINAR

NEHİR

Gözlerinizin içine işleyip sizi uyandıran ışıkların bile size huzur vermesi mümkün müdür, yoksa sadece hakareti mi hak eder bu ışıklar?

Defalarca tekrar eden alarm sesi size ivme katabilir mi? Sizce yeri mi boylamalıdır o alet? Günler değersiz, süratli ve huzursuzca mı akmalıdır ya da bitiminde insanın kalbinde bir iz mi bırakmalıdır? Sadece belirli günler mi değerlidir yoksa her günü değerli yapmamız mümkün müdür?

Bir nokta, bir kum tanesi belki de evrende insan, hakaret ettiğinde güneş ışıklarına, parçaladığında o aleti, yitirdiğinde zamanını yakalayabilecek midir huzuru? Bulmak, yakalamak için bir şeyi isteyip araması gerekmez mi insanın? Peki sadece çiçekler, dallarından meyveler sarkan ağaçlar mı çıkar karşısına? Ayakkabılarına misafirlik eder ara sıra çakıl taşları ama insan bir nehrin güzelliğinde unuttur ayakkabılarındaki misafirleri. Her yıl çakıl taşlarının, şehrin gürültüsünün, güneşin sıcaklığının yanında karşısına çıkan nehrin güzelliğinde. Gecesinde yıl içinde defalarca yeri hak ettiğini düşündüğümüz çalar saatin değerli olduğu, gün aydınlanmadan ilk huzurumuzu kıyamda yakaladığımız, gün doğarken hakareti hak etmeyen güneş ışıklarının mucize saçtığı, gündüzünde sabır öğretisi, akşamında iftarı olan nehrin...

Naciye Beyza HODOĞLUGİL

Seyyar Satıcı

Yeni arabasının etrafında birkaç kez döndü. Geriye çekilip bir sevgili seyrederek gibi seyretti. Güzeldi. Dayanıklı ve sağlam.

Epey para vermişti, üç tekerlek birkaç metrelik tahtadan oluşan arabaya. Bu kadar para eder miydi, bilemiyordu. Tekrar yanına gitti. Elini gezdirdi kasanın kahverengi boyasının üzerinde. Bir çocuk gibi okşadı onu. Sevdii. Elinin içinin kaşındığını sandı. Tamam, dedi artık daha çok para kazanacağım, diye sevindi. Eski arabası çok zorluk çıkartıyordu. Bir gün lastiği patlıyor, diğer gün tekerleğin bilyeleri dağılıyordu. Bazen yolda kalıyor, daha çok güç harcıyordu arabayı götürmek için.

İçindeki sevincin cüzdanına yansması en büyük dileğiydi. Sıcak cüzdan her zaman iyiydi.

Birkaç metre iteledi arabayı. Tekerlerin çıkardığı yeni olduğunu gösteren ses kulaklarına bir beste gibi geldi. Aylardır bu günü bekliyordu. Hasretin sona ermesinin sesiydi adeta. Sırf bu sesi duymak için birkaç kez avluyu turladı. Komşusu geldi. O da seyyar satıcıydı. Onun da arabası vardı, güzeldi. Ama bu yeni arabayı görünce gözünü alamadı. Kendisinin de böyle bir arabası olmasını diledi.

Komşusu,

-Çok güzel, dedi. Böyle güzelini hiç görmemiştim.

Seyyar arabanın sahibi bunu defalarca dinleyebilirdi. Arabasının övülmesi çok hoşuna gitti. Bir kez daha duymak istedi. Komşusu bunu esirgemedi. Kulağına güzel bir bestenin güftesi söyleniyordu sanki.

Komşusunun yardımıyla eskimiş seyyar arabasının üzerindeki profilden yapılmış terekleri yeni arabasına yerleştirdi. Yeni arabaya her şey güzel yakışıyordu. Bir bir yerleştirdi ayakkabıları. Spor olanları arabanın önüne, terlikleri ortaya, bayan için olanları arabayı itelediği tarafa yerleştirdi özenle. Sanki daha çok kazanacağı hissiyle dolup taşı. Arabanın yeni olması satışları artırır mıydı, bilmiyordu.

9

Güneşten korunmak için çadırı bir güzel bağladı arabasının üzerine. Artık tamamdı. Sabahın ilk ışıkları ile satış için caddelerden geçip sokaklar arasında gezinmeye hazırды.

Akşamın karanlığında birkaç kez daha avluya çıktı. Arabanın etrafında dönüp durdu. Evinin olduğu yerde hiç hırsızlık olmamıştı, duyulmamıştı. Aklına düştü bir kere; ya araba çalınırsa...

Uykusu kaçtı. Sabaha kadar defalarca perdeyi aralayarak arabanın yerinde olup olmadığını kontrol etti. Sanki yıllardır sevda gibi beklediği arabası bir anda yok olacaktı.

Ezanla birlikte yine arabasının yanındaydı. Yerindeydi. Derin bir oh çekti. Kahvaltıya kadar zamanı vardı. Sanki uzun bir yola gidecekmiş gibi arabayı tekrar kontrol etti.

Ve bismillah, dedi. Arabayı itelerken herkesin kendine baktığı hissiyle doluydu. Yeniydi arabası, herkes ona bakmalıydı. Ona göre bakıyordu da. Hiç kimsenin umurunda mıydı, bunu bilmek zordu. Artık onurlu bir yürüyüş şekli bulmalıydı. Bazen elinin birini beline atıp öyle yürüdü. Hey yavrum be, dedi kendi kendine. Araba bu ya, Mercedes gibi.

Araba sanki kendi gücüyle değil de kendi kendine gidiyor gibi geldi. Herkesin arabaya bakıp ne güzel araban var, demesini bekledi.

Satış için gezdiği sokaklarda kimse bundan bahsetmedi. Satışlar öncekilerden farklı olmadı. Her adımın farklı olduğu hissiyle coşarken her zaman selamlaştığı adamla karşılaştı. En çok istediği ne güzel araban var, hayırlı olsun, demesiydi. Ama adam hiç oralı olmadı, farkına varmadı.

Duramadı. Nasıl, dedi gözlerinin ucuyla arabasını göstererek. Adam çok sıradan bir şekilde soruyu anlamadığını gösterdi.

-Ne, dedi.

Seyyar satıcı sorduğuna pişman oldu. Onun için dünyanın en önemli olayı, bir başkası için hiçbir şeydi.

Sustu.

Yutkundu.

Durdu ve düşündü.

Fazla abarttığını düşünmek istemedi. Yıllardır hayaliyle yaşamıştı. Tadını çıkarmak hakkıydı. Tadını çıkarmalıydı. Her durduğu yerde, her nefeslenişinde, dinlenmek için bir gölgeye sığındığında seyyar arabasının etrafını dolanıp, nerden nereye diyerek sevinliyordu.

Hey yavrum, kuş gibi kanatlanacak nerdeyse diye iç geçirirken yollar daha çabuk kat ediliyordu sanki. Kanatlanıyor, uçuyor gibiydi.

Arkadaşları övsün istiyor: Çok harika bir araban var, desinler diye bekliyordu.

Akşam.

Yorgunluk...

Yokuş yukarı seyyar arabasını itelerken yine dizleri zangırdıyor, yine yorgunluktan dökülüyordu.

Birkaç gün sonrasında değişen bir şey yok. Artık yeni bir arabası olduğunun farkında bile değil. Gece-leri perdeyi aralayıp avludaki arabaya bakmıyor. Yeni arabasının o kadar önemli olmadığını farkına varırken yanından geçen son model bir Mercedes oluyor. Bir ona bir de önündeki ayakkabı yüklü arabasına bakıyor.

Başı önünde var gücüyle itiyor. Kendisini bekleyen çocuklarıyla akşam sofrasında olmayı çok istiyor. En mutlu olduğu anın onlarla birlikte olmak olduğunu biliyor ve sevgi dolu yuvasının huzur dolması için adımlarını sıklaştırıyor.

Duran ÇETİN

İsimsiz

Gel isimsizim, bendesin bu gece.
Doyasıya gül, gamzen çukurlaşsın.
Bırak saçını, omzuna öylece.
Gözlerin gülsün, hayat donuklaşsın.
Sen ve ben hayal, hayalim biz olsun.
Yağmur, kar olup çöllere dolalım.
Mısrarlar uçsun, arşa yuva kursun.
Sen ve ben değil yalnız biz olalım.

Musa EĞİN

SÖZDE İYİLİKSEVERLER

Bazı bireylerin günümüzdeki küresel sorunların çözümüne katkısı kocaman bir sıfırdır. Filistin'deki çatışmaları ve katliamları herkes duymuştur. Günümüzün kendini dindar sanan insanı, bu tür katliamları çoğunlukla parasının büyük bir kısmını ayırdığı televizyonunda görüyor ve katliamı yapanlara etkisi olmayan bir öfke besliyor.

Bu küresel sorunlara karşı bir şey yapmaya karar verip sadece ve sadece beddua etmekle yetinmenin ilkellik olduğu apaçık. Ayrıca bu şiddet ve katliamları kim yaptıysa onların hepsinden ölesiye nefret ediyor. Yani İsrail, Filistinlilere şiddet uygulayıp vahşet yaratırsa tüm Yahudilere kin besliyor. Tabii ki bu kin sorunun çözümüne katkı sağlamadığı gibi çözümü zorlaştırıyor.

Aynı zamanda bu Müslüman-Yahudi ayrımcılığına dönüşüyor. Filistin'in aşağısında Afrika ülkelerindeki açlık ve fakirlikte de bu böyle. Oradaki sefalet içerisindeki ailelerin birinde bir baba veya bir anne çocuğunun ölmemesi için bir lokma yenebilecek herhangi bir şey arıyor. Trajikomik olansa o gün başka ülkedekilerin ne bulursa ağızlarına tıkmaları ve onun ardından yemek duasıyla o aç aileye yemek dilemeleri. O aileler "Teşekkür ederiz, duanız çok lezzetliydi, karnımız doydu." mu diyecek acaba? Farklı farklı kuruluşlar yiyecek yardımı yapıyor. Bu güzel, ama yardımı sadece ilahi güçten olacağını sananlar var ne yazık ki. Yapılması gereken tek şey temiz bir dünya dilemek yerine onu oluşturmaktır.

Ahmet Alkım YEŞİLDAĞ

İlk Sahur

Çocukluk yıllarımın ramazanı yaz aylarına denk gelmişti. Büyüklerle birlikte sahura kalkmak için ne büyük çabalar harcamıştım. Sahur benim için büyümektir. Bir sahur yapsam her şey hallolacaktı. Ne zaman sahura beni de kaldırım diye yalvarsam, annem :”Yavrum daha büyümedin, dayanamazsın, senin zamanın var.” derdi.

Arkadaşlar arasında gururla sahura kalkmanın heyecanını anlatmak kadar hiçbir şey mutlu edemezdi beni. Bir an öce annemi ikna etmeliydim. Bahçeli evimizin önünde tulumbamız vardı. Bütün su ihtiyacımızı bu tulumbadan karşılardık. İbrikler, güğümler, kovalar buradan dolar eve taşınırdı. Annem sahur için ısrarıma dayanamadı bir gün: “Tamam bu gece seni sahura kaldıracam ama şu ibrikleri tulumbadan doldurur.” dediğinde dünyalar benim olmuştu.

Evde ne kadar doldurulacak kap varsa hepsi doldürmüştüm. Zorlansam da hepsini eve taşımayı başarmıştım ve muzaffer bir komutan edasıyla anneme görevimi harfiyen yerine getirdiğimi söylemiş bunun karşılığında annemden sahura kaldırılma sözünü de almıştım.

Tüm ev cemaati teravîh namazına camiye gidip geldikten sonra ben vakit geçirmeden yatağa girmiş sabırsızca sahur beklemiştim. Ramazanın ortalarında ve sonlarında (arife günü ya da bayramın birinci günü) davulcu önde biz çocuklar sokak boyunca onun peşi sıra ev ev dolaşır davulcuya para toplardık. Bunun dışında o vakte kadar gece hiç duymadığım davul sesini ilk kez duymuştum. Ceviz görmüş sincap gibi yatağımdan fırlamış davulcu Molla Mustafa'nın manilerini dinlemek için sokağa bakan pencereye koşmuştum.

Molla Mustafa benim için gizemli biriydi. Asıl işi neydi, nerede otururdu, nasıl bir adamdı? Bunları merak ederdim, lakin cevap da bulamazdım. Beyaz sakallı, orta boylu, etine tıknaz, geniş alınlı tatlı gülüşü olan ve nükteden çok hazzeden biriydi Molla Mustafa. Mutlaka her evin önünde o ev halkının özelliklerine uygun bir mani söyler, nazının geçtiği evlerden kendi sahur için mani eşliğinde yiyecek isterdi. Arılarımız olduğundan ve babamın peynircilik yapmasından ötürü bizim evde bal ve peynir hiç eksik olmazdı. Canı bal istemişse:

"Yeni cami direk ister

Bunu söylemeye yürek ister

Benim karnım toktur ama

Arkadaşım BAL ister." manisini söyler, yok canı peynir istemişse de:

"Yaram derindir eşme.

Aman derdimi deşme

Sahurda PEYNİR yoktu.

Gözlerim oldu çeşme."

manisini söyler, ablaımlar hemencecik mutfağa koşar, manide ne istenmişse onu getirirlerdi. Bütün bunları daha sonra ben de öğrenecek ve her gece davulcu gelmeden uyanacak, hangi maniyi okuyacağını heyecanla bekleyecektim.

Pencereye koştuğum ilk sahur gecesi peynir manisini okumuştum Molla Mustafa. Peynirini alıp sokak lambasının aydınlığından uzaklaşıp sokağın karanlığında kaybolmuş, sadece davulun sesi bir süre daha devam etmişti.

Bütün aile sahur için hazırlanan sofraya oturmuş keyifli sohbet eşliğinde kaşıklar, çatalar gidip gidip geliyordu. Büyükler; erişteden yemem, bol bol su içmem gerektiğini dillendiriyorlardı. Çay içsem az susayacağımı da ilave ediyordu büyük abim.

Bana verilen her komutu ilk sahurun verdiği coşkuyla yerine getiriyordum. Gözüm bir an annemin yufkadan yaptığı tatlıya kaydı; onu yemesem olmazdı, kaşık kaşık onu da yedim. Üzerine bir bardak da çay içtim. Babam abime yemek duası yapmasını söyledi. Duadan sonra büyükler sabah namazını beklerken ben uyuyakalmışım.

Öğleye doğru kalktığımda açlık hissedip hissetmediğimi düşündüm. Sanki açlık ağır basıyordu, üstelik tatlı içimi öyle bir yakmış ki bir testi suyu bir dikişte içebilirdim; ama direnmeliydim çünkü büyümem lazımdı. Hem sokağa çıkacak arkadaşlarıma böbürlene böbürlene bu gece sahura kalktığımı anlatacaktım.

Musa AVCI

SAYGI

Bugünlerde aradığım tek şey saygı. İnsanlar birbirine saygı duymuyor artık. Bırak kendi yaşitlarına saygı duymayı, kendisinden büyüklerine bile saygı duymuyor artık. Oysaki insanların birbirine saygı duyması bu kadar zor olmamalı. İnsan neden kendisine yapılmasını istemediği bir şeyi başkasına yapar ki? Biz ne zamandan beri bu kadar vurdumduymaz, bu kadar kötü insanlar olduk?

Oysa "saygı" kelimesi uzaktan çok basit bir kelime gibi duruyor. Küçükken demedik mi büyüklerimizi saymalı, küçüklerimizi sevmeliyiz diye? Bu cümle sadece lafta mı kaldı? Gerçekten saygı ve sevgi kelimesinin içini doldurmak bu kadar zor mu? Saygı ve sevgi kavramını kuru bir tanımdan çıkarıp içerisini doldurduğumuzda yaşamı anlamlı kılacak bir çok anahtarı barındırdığını görürüz.

Tek yapmamız gereken şey kendimize nasıl davranılmasını istiyorsak öyle davranmak. Örneğin birinin bana bağırmasını, sözümü kesmesini, beni dinlememesini, beni rahatsız etmesini, beni küçük düşürmesini, benim hakkında kötü konuşmasını istemiyorsam neden aynı şeyleri ben yapıyorum?

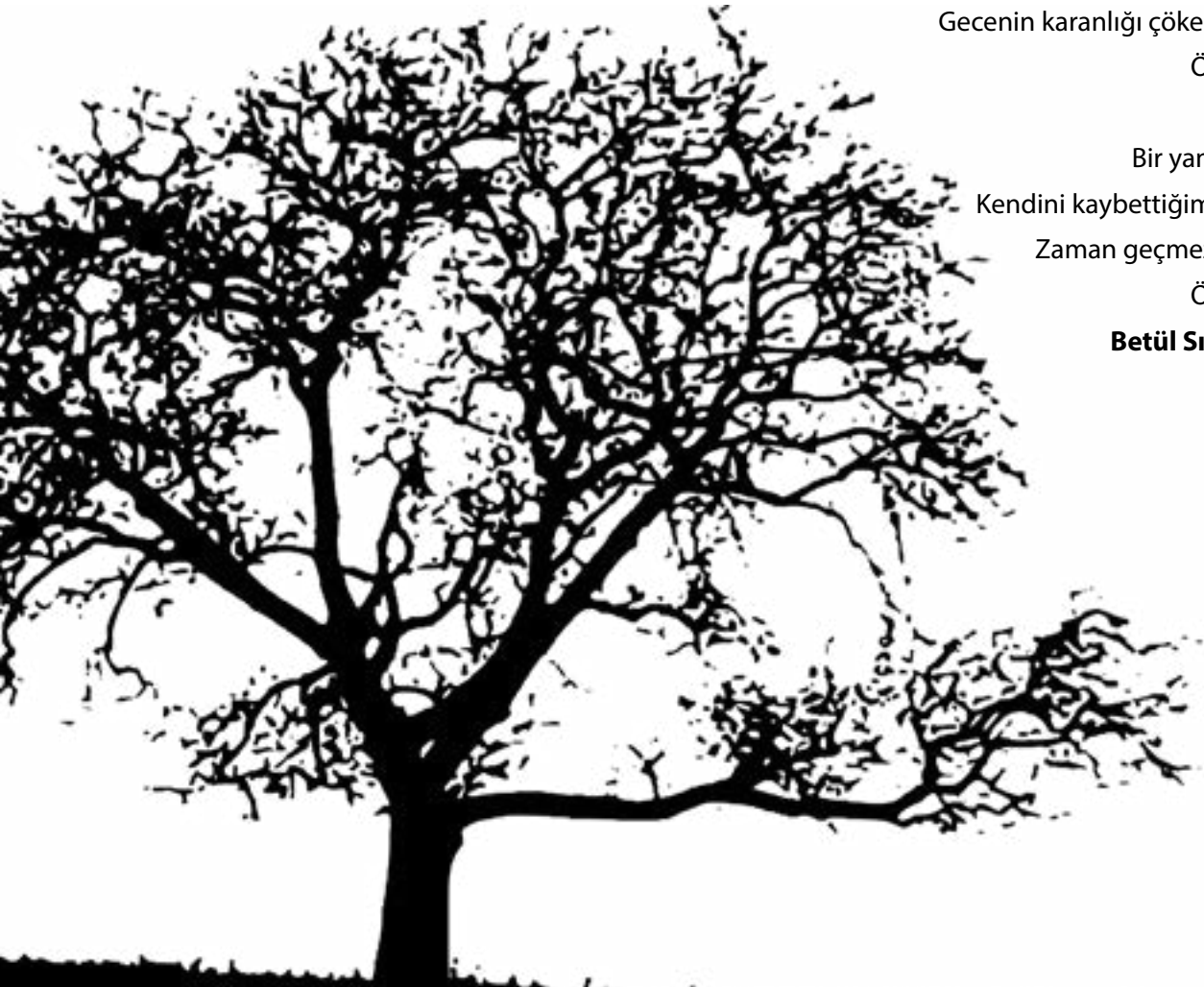
Melisa Azra BAYSAL

Özleyeceksin

Karanlıklarda kaybolurken ruhun
Gözlerin dalarken boş duvarlara
Sessizliğe gömülürken bedeninin
Özleyeceksin

Bir ses gelir ansızın kulağına
Bedenin ürperirken bir anda
Gecenin karanlığı çökerken üstüne
Özleyeceksin

Bir yanın susarken
Kendini kaybettiğim bu şehirde
Zaman geçmez bilmezken
Özleyeceksin
Betül Sıla DURGUT

Bir Balık Çıldırdı Az Önce

Saçlarım tek bir yağmur damlasına hasret nice zamandır. Ellerim buruş buruş, dudaklarım kavrulmuş, Tih Çölü'nden talihsiz bir kum deryası yüzüm. İçimde, içimin kıyılarına vura vura çağıldayan bir ırmak akar oysa.

Kendi oyuklarımdan kendi içime sızmış bir ırmak mıyım? Oyuk muyum, ırmak mı? Irmağa attığı oltasının ucuna kendi kalbini takan ermemiş bir balıkçı mı; oltayı görünce bir kalbinin olmadığını dehşetle fark edip çıldıran, siyahı fazla bir balık mı? Neyim ben?

Montunun ipi de olmasa ne yapardı şu zavallı kız? Neye tutunup kaçardı şu boğucu mevsimden? Sıradan bir mont ipi değil de beyaz beyaz bulutların huşu içinde secdeye durduğu bir gökyüzüne âşık beyaz bir balonun ipi mi yoksa? Siyah beyaz bir uçurtmanın şımarık kuyruğu veya salına salına, dağıla dağıla yükselen bir karahindiba çiçeği mi? Belki de babaannesinin ördüğü iğne oyasından etine sinen bir kokudur. Ya zaten boynunda ama yine de boynuna geçirmekte kararsız kaldığı bir ilmek ise? Nedir şu, kızın elinde asırlardır parmakları arasında evirip çevirdiği montun ipi?

Kör bir zindanın paslı kapısının parmaklıklarını andıran asfalt yollar arasında, bir koah hastası gibi zoraki nefes alan bir avuç toprak beliriyor uzakta. Bu tarlamsı alanda, çaprazlamasına uçtan uca keserek uzun ince bir çizgi çizmiş bir sürü adım. Ve bu çizgide bir sirk cambazı mahareti ve dikkatiyle, biraz da yalpalayarak bir dünyalı yürüyor. Az önce, yorgun bedenindeki bir parça ekmekle evine dönmeye çalışan ve "ben yoruldum hayat" şarkısını mırıldanan yaşlı bir karıncayı ezdi. Az sonra, büyük büyük dedelerinin dedelerine, dedelerinin babalarına, onların da dün güneş batarken kendilerine anlattığı ama artık dünlerde kalan mahzun "seviyor sevmiyor" hikâyesini hatırlayıp taç yapraklarını okşayan bir papatyayı ezdi. Ne karıncayı gördü dünyalı, ne papatyayı. Ne karınca gördü dünyalıyı, ne de papatya.

Bir mevsim geliyor bana doğru. Belki ve sanki üstüme üstüme... Elinde nergisler, zambaklar ve çuhalar, bir mevsim geliyor bana doğru. Sinesinde gece yarısı güneşleri, şafağında deniz meltemleri, günbatımlarında sonsuz muştularla bir mevsim... Ekmeğin buğusu, tencerede pişen yemeğin kokusu, ikinci sonu telaşları ve güneşin batışıyla tüm evreni saran, beni saran, seni saran o ses... Rüyalarımızı süsleyen o şehrin Reyyan kapısının sesi, ihtimal... Ve o sesle yarış halinde sofraya koşan eller... Bir mevsim geliyor bana doğru. Peki ama, ben niye üşüyorum? Ve niye korkuyorum ben?

Kazım PULLU

17 Gün

Ölüm benzeriydi uyku Ece için, hatta birçok kişi için de. Uyandığında, her hücresi yeniden diriliyor gibi hissediyordu. Tertemiz uyanan hücreleri kirlenmeden, bitirmeye çalışıyordu günlerini. Çünkü ona emanet edilmiş bir can, bir ömür vardı. Hayatının temelini olması gerekeni koyduğunda anlam kazanırdı ömrü. Bunu biliyor, bunun için çabalıyordu. Bu çabası onun ayaklarını kitaplığa götürüyor, kollarını anne ve babasının boynuna, ellerini sokak hayvanlarının yem kabına... Gözlerine kardeşini aratıyordu. Çok okuyarak geçirmeliydi günlerini ve anne-baba rızası, Allah (c.c.) rızasından hemen sonra gelirdi. Komşusu açken tok yatamazdı, sokak hayvanlarına karşı nasıl göz yumardı? Ya kardeşi, gözlerindeki mutluluktu.

İnsanlara yardım ederek, ilim öğrenmek için çabalayarak hiçbir şey kaybetmezdi. Onun ihtiyacı vardı buna, ruhunun ihtiyacı vardı. Bir ilaç gibi. Bu ihtiyacı karşılamak için bulunduğu konumda elinden geleni yapmalıydı.

Yaz tatilinin ikinci haftasına gözlerini açtığı sabah namazını kılmış olmanın verdiği huzurla yatağından kalktı. Anne ve babasına "Günaydın." deyip sarıldıktan sonra annesiyle kahvaltıyı hazırlamaya koyuldular. O esnada babası, kardeşini uyandırdı. Sofrada bir araya gelip güzel sohbetlerle yemek yemeyi ailece severlerdi. Çünkü bu sohbetler gün geçtikçe anıya dönerdi. Kahvaltıdan sonra herkesin bir işin ucundan tutması, daha sonra kendi işlerine yönelmeleri, akşama kadar ellerinin dünya, kalplerinin ahiret için çalışması onların hayatında yer etmişti.

Bu yaz tatilinde Ece'nin kardeşi Kur'an-ı Kerim okumayı öğreniyor, oyunlar oynuyor ve kitap okuyordu. Babaları, tek bir lokması dahi hücrelerin zikrini bozacak haram kazancı ailesinin boğazından geçirmemek için çalışmaya devam ediyor; anneleri, her gün onlar için ter döküyordu. Ece için bugün, huzurevini ziyaret günüydü. İki hafta önce tanıştığı Elif Teyze'sini ziyaret etmek istiyordu. Geçen hafta gittiğinde bir sonraki hafta kitap okumak için söz vermişlerdi birbirlerine. Ece "Taş" kitabını da alarak huzurevine gitmek için yola koyuldu.

Huzurevi, evlerine çok uzak olmadığı için yürüyerek gitti. Huzurevine geldiğinde gözleri Elif Teyze'yi aradı. Görevliden onun bahçede olduğunu öğrenip bahçeye çıktı. Elif Teyze, yanında iki arkadaşı ile kamelyadaydı. Ece onlarla tanışma isteği ile yanlarına gitti. Elif Teyze, onu görünce çok mutlu oldu ve onu arkadaşlarıyla tanıştırdı. Elif Teyze, önceki sözlerini hatırlayıp yanında getirdiği kitaptan Ece'ye ve arkadaşlarına bahsedip kitabın bazı bölümlerini onlarla paylaştı. Ece'nin sergilediği bu davranış onları birbirine bağladı. Geriye kalan zamanlarında sohbet edip birbirlerinin gülümseme sebebi oldular. Ece'nin gitme vakti geldiğinde vedalaştılar ve Ece huzurevinden ayrıldı.

Ece'nin ilim öğrenmesine katkısı olan ailece akşam muhabbetleri, tüm aile bireyleri tarafından dört gözle bekleniyordu. Bu muhabbet için akşam yemeğinden sonra herkes yerini aldı ve gün içinde yaptıklarından bahsetti. Muhabbet sırası ilime gelince Ece'nin kalbi huzur okyanusuna daldı. Diğer akşam rutinlerini de yaptıktan sonra herkes uyku için odasına çekildi, Ece de kendi mağarasına. Çok ilginç bulurdu Ece uykuyu, uyanışı, güneşin doğuşunu, bulutları. Ve hayran kalırdı. Yine yanı başında hissetti ölümü, dirilişi, kavuşmayı. Ve uykuya daldı.

Naciye Beyza HODOĞLUGİL

RENGARENK ÇİÇEK

Ah, işte yine aynısı. Aynı yol, aynı dükkanlar, aynı insanlar...Her şey aynı. Kalabalık bir cadde, arabalar gürültüyle hedeflerine çabucak ulaşabilmek için birbirlerinin önüne geçiyorlar. İnsanlar bir telaş içinde, herkes koşturuyor. Hepsinin acelesi var, hepsi renksiz, hepsi duygusuz. Dükkanlar var sol tarafında. Bir oyuncakçı vitrinindeki her şey gri; arabalar, bebekler, rengarenk olması gereken minik toplar bile. Biraz daha ilerliyor. Yolda karşısına baloncu çıkıyor, elinde yüzlerce balon olan bir baloncu. Balonları rengarenk. Baloncu birden kaçıveriyor balonları elinden. Balonlar yavaş yavaş süzülüyor yukarı. Koşuyor tutmak için fakat yetişemiyor. Uçuveriyor balonlar. Yine içini bir sıkıntı alıveriyor. Yayılıyor sanki tüm vücuduna. Koşma isteği geliyor birden, var gücüyle koşuyor koşuyor... Ta ki ayaklarının dibine o gelene kadar. Gri kaldırım taşları arasından rengarenk bir çiçek. Sanki tüm renkleri, tüm güzelliği taşıyor üzerinde. Biraz eğiliyor dokunmak için ama koparmak değil niyeti, bu güzellik nasıl yok edilebilir ki? Tam da dokunmak için elini uzattığında birden çiçek yok oluyor, her şey yok oluyor ve çok yüksek bir uçurumdan düşer gibi rüyadan uyanıyor.

Uyandığında hava kararmış, odanın kapısının aralığından bir ışık süzülüyor içeri. Ve mutfaktan tabak çatal sesleri. Hızla mutfağa koşuyor. Umutla "Belki" diyor "Belki geri gelmiştir." Mutfaka "Anne" diyerek giriyor fakat bir anda tüm umutları sönmüyor. Mutfaktaki halası, herkesin ağzından birkaç lokma yemek geçsin diye bir şeyler hazırlamakla meşgul. Evde yine kasvet, yine cenaze havası hakim. Ne zaman bitecek ki bu işkence, ne zaman dağılacak bu kalabalık? Üç gün önceye gidiyor akli. Hayatını mahveden, annesini ondan alan o kara güne. Trafik kazasında iş dönüşü ölmüştü annesi. Oysa gelebilseydi; her zamanki gibi beraber yemek hazırlayıp, ailecek sofraya oturacaklardı. Şimdi annesi yoktu ve o gittiğinden beri her uyuduğunda o rüyayı görüyordu. O kasvetli yol ve bir türlü dokunamadığı o rengarenk çiçek. Odasına geçiyor ve yatağına uzanıyor. Hayatının ne ara o kasvetli, renksiz yola dönüştüğünü düşünüyor. Ne ara o yoldaki insanlar gibi çevresindekiler aceleyle etrafında dolanmaya başladı? Ne ara mutlulukları baloncunun elindeki balonlar gibi uçuverip gitti? Kaldırım taşlarının arasından süzülen o rengarenk çiçeğe, annesine bir daha ne zaman dokunabilecek? Hiçbir zaman. Hiçbir zaman, bir daha o yol gibi hayatı da renklenmeyecek ve o yoldaki insanlar gibi herkes hayatına aceleyle girip çıkacak. Belki birkaç hafta, belki birkaç ay sonra o rüyayı görmeyi bırakacak ama asla o rengarenk çiçeğe, annesine dokunamayacak, sarılamayacak, onun şefkatini hissedemeyecek. Gözünün kenarından yavaşça süzülen bir damla yaş elinin tersiyle itiyor. Gözlerini, tüm bu içinde olduğu acıdan kurtulmak istercesine yumuyor. Kısa bir süre sonra ruhu kendini uykunun ellerine teslim ediyor. Ve işte yine aynı yol, yine aynı insanlar, yine aynı kasvet ve o tarif edilemez acı...

Pınar ÇOBAN

Şehid'e

Şehidim,

Biliyorum ki sen şu anda kızının yanındasın, eşinin yanındasın, anne-babanın yanındasın, benim yanımda, bizim yanımızdasın.

Buradasın.

Toprağın altında çürümeye mahkûm değilsin.

Sen ilk batan güneş değildin, son batan güneş de olmayacaksın.

Buradasın.

Şehadet şerbetini içmeden önceki o haykırışın...

O haykırışın burada.

Merak etme, bayrak layık olduğu yerde.

Bayrak göklerde.

Sen, attığımız her adımdasın.

Sen, vatansın; vatanın her karışını ölümü pahasına koruyansın.

Şehadetin arş-ı âlâda, sen yüreklerdesin.

Akif bir şiirinde der ya:

*"Asım'ın nesli...diyordum ya...nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek."*

"Şüheda gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...

*O, rükû olmasa, dünyâda eğilmez başlar,
Yaralanmış tertemiz alnından, uzanmış yatıyor,
Bir hilâl uğruna, yâ Rab, ne güneşler batıyor!"*

Sen buradasın, bu şiirdesin.

Sen burada, Akif'in mısralarında zuhur edensin.

Âhar

Elma

Bir elma gibiyim ben bu hayatta aslında. Ama gördüğünüz o kusursuz elmalardan değil. Çürükleri olan, zedelenmiş, yıpranmış bir elma. Hayat da beni yıprattı, insanların davranışları zedeledi ve bazı yaşanmışlıklar da beni çürüttü. Ama dışarıdan kusursuz bir elmayım ben. Çünkü çürüklerimi içime sakladım. Kimseye göstermedim, kimseyle paylaşmadım. Çünkü çürük bir elma gibi beni de çöpe atarlar diye korktum. İçimde fırtınalar koparken seslenemedim kimseye.

Aynı zamanda kurtlu bir elmayım da ben. Sıkıntılar, dertler, problemler bir kurt gibi yiyip bitiriyor içimi. Ama ben elim kolum bağlı duruyorum, sadece duruyorum bir elma gibi. Çünkü biliyorum çırpınışlarımın kifayetsiz kalacağını.

Duruyorum. Durmak istiyorum toprağa karışacağım zamana kadar. Olduğum gibi kalmak, değişmeden, benliğimi bozmadan yok olmak istiyorum sanki hiç var olmamış gibi. Fakat bunu da beceremiyorum. Çevremdekiler beni istedikleri şekle sokmak için acımadan saplıyorlar hançerlerini. Dayanamıyor ruhum bu acılara boyun eğiyor sonunda vicdansızlıklara.

Bir elma gibi beni de zehirliyor insanlar. Kimyasal ilaçlarla değil vicdansız sözcükleriyle zehirliyorlar. Ve sonunda ben de bütün bu çürüklere, kurtlara, zehirlere dayanamayıp düşeceğim hayat ağacının dalından ve çürüyüp gideceğim kara toprakta.

Betül Sıla DURGUT

DİREKLERARASI

Ramazan yaklaşıyor, büyük ihtimalle sizin etrafınızda da "Ahh nerede o eski ramazanlar..." diyen birileri vardır. Peki neden ramazanlar değişti, bunun nedeni biz miyiz yoksa başka bir şey mi? Ramazan kelime anlamı olarak üç ayların sonuncusu veya oruç tutulan ay olarak biliniyor. Bence gerçek Ramazan komşuluk ve paylaşımın ön planda olduğu herkesin mutlu olduğu zamanlar.

Ramazan deyince aklımıza ilk Karagöz ve Hacivat gelir(di). Kaba görüntüsü altında ince bir zekası olan Karagöz; okumuş, kibar tavırlarıyla ona eşlik eden Hacivat doyulmaz eğlencelerimizdendi. Bir de sahura kadar oturmak vardı. İşte bu anlar en güzel anlardandı. Örneğin İstanbul'da Şehzadebaşı'nda Direklerarası diye bir meydan vardı. Burada meddahlar kahve kahve dolaşır, insanları eğlendirirlerdi. Anlayacağınız sahurlar davul sesleriyle başlar, manilerle devam ederdi. Ramazan ruhuna göre müzikler bestelenirdi. Unutmadan söyleyeyim, bir de "Zimen Defterleri" vardı. Nedir bu zimen defterleri dediğinizi duyar gibiyim. O zamanlar varlıklı olan insanlar bakkallara gider borç defterlerinden rastgele bir sayfa seçer ve o kişinin borcunu kapatırdı. Böylelikle kim kime yardım etmiş bilinmezdi -en güzel iyilik de zaten böylesi değil mi-. Komşular, akrabalar arasında davetler olurdu, her gün bir evin sofrası bereketlenirdi, top sesleri dört gözle beklenirdi. Çocuklar akşama kadar mahallede oynar, top sesiyle evlerine doğru koşarlardı. İftardan sonra hep beraber teravihe gidilirdi.

Şimdi bakıyorum da o oyunlar yerine televizyondaki yarışmalar, programlar; meddahlar, davulcular yerine alarmlar; değişik değişik müzikler hayatımızda (koca) bir yer edinmiş. Kimsenin kimseyi sorduğu yok, hepimiz vazgeçilmez (!) parçamız olan telefonlarımıza sarılıyoruz. Anlayacağınız değişen bizim zevklerimiz, ilgi duyduğumuz şeyler. Ben, bunu bir düşünün derim. Gerçek bir Ramazan geçirmeniz dileğiyle...

Rabia Sultan YAĞCI

Musa Avcı Sebepsiz Yere Niye Yazdı?

Susarak konuşan, gönül alan, gönül yapan, saf, temiz, gönülden ilk düşen, aklın deminde demlenip kirlenmeden, olduğu gibi, hissedildiği ilk andaki tazeliğiyle kalemde kâğıda sürülen, riyasız, çıkarsız, süssüz, boyasız, yalnkılıç, gücünü sabrından alan, insanı tanıdıkça tabiata sığınan, insandan kaçtıkça kendi içine saklanan, yüreğinin üstüne ağlayan, temizliğiyle, berraklığıyla, tüm içtenliğiyle içimizi ısıtan şiirler... Daha önce birçok edebi-sanatsal faaliyetin içinde gördüğüm Musa Avcı'nın şahsına münhasır "Sebepsiz Yere" adlı ilk şiir kitabını okuduktan sonra yüreğime düşen cemrelerin, aklıma yatan tariflerin bana fısıldadıkları bunlarla sınırlı değil elbet.

Şairin, eserin ismini aldığı aşağıdaki şiirinden de anlaşılacağı üzere şair için yazmak belli bir gaye uğruna, planlı, zamanlı kurgulanmış bir olgu değil; beklenmedik biçimde yüreğin hudutlarına sızan iç sesin sebepsiz yere eyleme geçmesidir.

...

*Gece kendi hâlinde ilerlerken
Yıldızlar aya eşlik eder
Sokak lambasının aydınlığında
Derin muhabbete dalar iki genç
Yarasalar kaçarken
Pervaneler dolanır ziya peşinde
Sebepsiz yere*

...

Bu dizeler aslında eserin tümüne hakim olan şairin yazma sebebini ve biçimini içinde gizlemektedir. Şair; esinlendiklerini, etkilendiklerini, hissettiklerini ilk anda, herhangi yapay bir muameleyle sorgulamadan doğal bir ritüele dönüştürerek bize sunmaktadır.

Sebepsiz Yere'de şiirler tematik bir gruplandırmaya tabi tutulmuş. Her bölüm başlığı, altında topladığı şiirleri kapsayıcı nitelikte seçilmiş ve isimlendirilmiş. İlk bölüm "Müzmin" başlığı altında sevda yüklü şiirlerden oluşuyor. Gerçekten de bu şiirler bölüm ismine mütenasip süregelen, aşılamayan, kurtulnamayan sevdalı yüklerin ağır angarya altında ezilmesinden ve bu mahpusluğu yaramayışlarından bahsediyor.

"Unutulan" adlı ikinci bölüm ise şairin klasik divan edebiyatı ve geleneksel halk edebiyatı tarzından etkilenecek yazdığı şiirlerden oluşuyor. Akıcı, rahat ve dingin seyreden serbest şiirlerle beraber şairin

bu tarz şiiirler de kaleme alması; bizim, şairin yazma sebebi ve yazın serüveni hakkında doğru çıkarımlarda bulunduğumuzun kanıtıdır. Zira bu tarz klasik biçimler şairin doğallığını ve içtenliğini kaybetmeden gelen her ilhamı hangi biçim ve biçemlerde olursa olsun kabul ettiğini ve kapısını onlara da araladığını göstermektedir. Bu şiiirlerde hikemî tarzın ve duygu yükünün diğer bölümlere göre daha yoğun yaşandığını görüyoruz.

Kitabın üçüncü bölümü olan "Özlenen" şairin toplumsal yanı ağır basan, özlemi çekilen insan tipi ve hayat tarzının, dejenere olan birey ve hayat modeline duyulan tepkilerin yansımalarından oluşuyor diyebiliriz. Bu bölümdeki şiiirler ise diğer bölümlere oranla az yer kaplamaktadır.

Son bölüm olan "Hengâme" nin de hacmi "Müzmin" kadar geniş olup isminden de anlaşılacağı üzere bu gruptaki şiiirler Avcı'nın kendi içinde, gönül ve ruh dünyasındaki keşmekeşin, anlaşmazlığın ve anlaşılmağın; yalnızlığın, kendi bilincine örtünerek saklanmanın, o hengâmede kendine ve insanoğluna bir çıkış aramayı hedef edinen, bu tarz bir anlayışla yine kendi içine dönen ve kendine dökülen sitemkâr şiiirlerden oluşuyor.

Bu bölümde bulunan "Suskun" adlı şiiirin başında:

"Ey yorgun emellerin teselligâhı" dizesi bu bölümü özetleyen çarpıcı bir imgedir. Lakin sadece bu bölümün ruhunda değil; kitabın genel havasında bir düş kırıklığı ve bu kırıklıkların birikintisinden yorulan insanın/emellerinin sığınacağı bir teselligâh aranır, sembolize edilir.

Avcı'nın şiiirleri, "Büyür Gülüşlerde Sevgi" adlı şiiirinde yazdığı gibi "Sevgisi yüreğinin nafakası olan şiiirler" dir. Şair sevecek ya da sevgisine karşılık verecek kimseyi bulamadığı zamanlarda dahi o sevgiyle dertleşir. Bu onun sevgiye ve sevgiliye duyulan vefayı gösterdiği şiiirlerde daha iyi hissedilir.

Şair, sevgiliyi bekleme, onun vefasızlığına katlanma noktasında ise son derece sabırlıdır. Bu tavrına "Sevdim Seni" adlı şiiirinde şu şekilde şahit oluyoruz:

...

Çayın muhabbetle demlenmesi gibi

Tespîh ettim dilime sözlerini

Sevdiğinin yüzünü görme aşkıyla

Elinde testi, gönlünde biriktirdiği dualarla

Pınar başı bekler gibi

Sevdim seni.

...

Özellikle aşk konulu şiiirlerin ve yazarın bilinçaltı düşüncelerinin döküldüğü şiiirlerin uzun sayılabilecek lirik metinler olduğunu görmemize karşın "Sensizlik", "Sır", "Emanet" gibi birkaç dizelik şiiirlerle şairin bir nevi tanımlama ve kavram ifadelendirme yollarına başvurduğunu, bu tür şiiirleri ani bir bitişle etkili kılma ve okuyucuyu bu tarifler üzerinde düşündürme yolunu seçtiğini görüyoruz.

Avcı, eserinin genelinde kızan, öfkelenen, agresif bir şair olarak pek karşımıza çıkmaz. Hatta o, kendi tabiriyle:

...

Lakin sen susarsın

Kızmam

Kızamam

Çünkü bilirim,

Susarken konuşmanın

Ne demek olduğunu.

...

diyebilen, böyle davranabilen ve her suskunluğunun altında dahi ince bir anlam arayan duygusallığa sahiptir.

Musa Avcı'nın şiirlerinde aslında dikkatimizi odakladığımız, onu diğerlerinden ayıran, tarzını oluşturmaya asıl sebep olan nokta hiç şüphesiz biçem özellikleridir. Şair kendine has ve eserin her yerine ayak izini sürebilen öyle samimi ve yalın bir anlatım özelliğine sahiptir ki bu üslûp ve dil özelliği onun duygusallığının sahiciliğine inanmamıza vesile oluyor. Şiirlerin temasından çok bu temaların ifade ediliş, sunuş tarzı okuru etkileyen başat taraf oluyor. *"İlîk bir bahar sabahı, hüzün akşamı, umut ağacı, kör bir kuyu başı, hoyrat tepeler, karanfil kurusu, dut ağacı..."* gibi gösterişten uzak, saf, duru ibareler; ansızın yerini *"riya yüklü apseler sızıyor beynime, iğdiş edilmiş gözlerimi öteleyip, yorgun emeller teselligâhı..."* gibi usta, kendi yolunda emin adımlarla yürüyen, ayakları yere sağlam basan, özgün imgelere bırakabiliyor. Bu da bize Avcı'nın saf, yalın bir anlatımı tercihen seçtiğini, istediği anda, istediği şekilde sanatlı, kapalı, imgesel bir anlatım tarzı da oluşturabilecek kadar edebî çeşitliliğe vâkıf olduğunu gösterir. Yine yukarıda alıntıladığımız ifade tarzlarında ve çoğu şiirin dilinde dikkatimizi çeken başka bir husus Avcı'nın; tabiatı en az aşk kadar şiirlerine yansıttığı, sıradan doğa olaylarını, tabiata ait kavramları gösterişsiz imgelere dönüştürmesidir.

Onun şiirlerinin ayrılmaz kollarından biri iç konuşmaları, ruh yanılgıları ise diğeri de bunların ifade edilmesinde kullandığı tabiat dilidir. Hatta şairin çoğu zaman doğanın günahsızlığını insanoğlunun kirli yanlarını örtmede kullandığını ve yine çoğu zaman insanoğlunun gasp ettiği, riyakârlaştırdığı, kirlendiği taraflarından kaçma yolu, kurtuluş çaresi olarak şairin doğayı kullandığını görmekteyiz. Doğa kanunları ve düzeni, tabiatın tekdüze dinginliği; şairin pörsümüş, cam kırıklarına dönmüş duygularını tedavi etme yollarından biri olmuştur.

Sonuç olarak kendini gösterme, sanatını ise ispatlama kaygısı duymayan, iddiasını savunarak okuru yormayan, okurun bam teline dokunan şiirler okuyoruz. Musa Avcı'nın; eteğindeki acıları, kırgınlıkları, yorgunlukları sebepsiz yere yine kendi kucağına döktüğünü ve bunlara ortak olabilecek okurlarını, düş kırıntılarını ortak olabilmek için beklediğini görüyoruz.

Ümit POLAT

Bir Kız Bana Emmi Dedi (Karacaoğlan)

Adana civarında söylenen hikayeye göre; Karacaoğlan, güzeller güzeli bir kıza gönlünü kaptırır. Ama elden gelen ne çare? Kızın babası Karacaoğlan'ı damadı olarak istememektedir.

Kızı istemeye giderler ama kızın zalim ve zengin babası Karacaoğlan'a kızı vermediği gibi ailesini de o bölgeden uzaklaştırır. Çaresiz Karacaoğlan; yüreğini, sevgisini, kalbini, her şeyini orada bırakarak uzak diyarlara göç eder.

Aradan aylar, yıllar geçer ama Karacaoğlan sevdiğini unutamaz ve gizlice kızın yaşadığı köye döner. Köyün çeşmesinin bir tarafında sevgilisini görmek ümidiyle saklanır. Bir müddet bekledikten sonra sevdiği kız karşıdan elinde testiyle görünür.

Karacaoğlan, çeşmeden su doldurmakta olan ve uzunca bir süre görmediği sevgilisinin yanına yanaşır; ona uzun uzun bakmaya başlar. Kız, saç sakalı birbirine karışmış olan Karacaoğlan'ı tanımaz. Hatta onu azarlayarak: "Ne bakıyorsun emmi?" der ve sırtına aldığı testiyle dönüp yürümeye başlar. Bunun üzerine ozan şu mısraları söyler:

*Değirmenden geldim beygirim yüklü
Şu kızı görenin del olur akli
On beş yaşında kırk beş belikli
Bir kız bana emmi dedi neyleyim*

*Birem birem toplayayım odunu
Bilem dedim bilemedim adını
Albistan yanaklı Türkmen kadını
Bir kız bana emmi dedi neyleyim*

*Bizim ilde urum olur uc olur
Sızılaşır bozkurtları aç olur
Bir yiğide emmi demek güç olur
Bir kız bana emmi dedi neyleyim*

*Karac'oğlan der ki n'olup n'olayım
Akan sularınan ben de geleyim
Sakal seni makkabınan yalayım
Bir kız bana emmi dedi neyleyim*

Çok değerli Mevzu Dergisi okurları, bu yazım 'Sanatla Yaşa' adını verdiğim serimin ilk yazısı. Konusunu başlıktan da anlayacağınız üzere sanattan aldım. Bu konu hepimizi ilgilendirmekle birlikte bugün toplu taşıma aracında resim çizerken yanıma oturan kültürlü teyzenin söylediklerinden bir alıntı yapmak istiyorum:

"Sanatla uğraşan insan ince ruhludur. İncitemez hiçbir şeyi. Düşünsene kızım, bir çiçeğin fotoğrafını çekeceksin mesela saatlerce uğraşırın. Yok ışık gelsin, rüzgar esmesin, sinek-böcek uçmasın... Hem ona zarar gelmesin diye uğraşıp hem de onu nasıl incitirsin? Sen devam et resim çizmeye hep ince ruhlulu ol".

Açıkçası teyzeyi dinlerken kendimin 40 yıl sonraki halini görmüş gibi oldum. Buruşmuş yüzü ve titreyen ellerine rağmen, kırmızı saçları ve ağzındaki kocaman gülümsemesiyle adeta zamana meydan okuyor gibiydi. Derler ya; bedeni yaşlı, ruhu genç. Aynen öyleydi.

Her neyse, konumuzu fazla dağıtmadan asıl *mevzuya* giriş yapıyorum. İlk önce sanatın sözlük tanımını yapmak istiyorum. Sanat, bir duygunun, tasarımın, güzelliğin vb. dışavurumunda, anlatımında kullanılan yöntemlerin tümü. Ama bana göre sanat, tanımı kişiden kişiye değişen bir kavram. Kimine göre teyzenin dediği gibi bir çiçeğin fotoğrafını çekmektir, kimine göre bir tuvalin üzerine fırça darbeleri vurmaktır.

İnsanlar sanatla uğraşmaya küçük yaşta başlıyor. Ellerine geçen gereçlere yeni şekiller veriyorlar. Çevresine uyum sağlamak, denge kurmak amacıyla uğraşılıyor insan sanatla. Uğraşmayan insanların halini de her akşam ana haber bültenlerinde izliyoruz zaten. Anlatmaya çalıştığım şey tüm insanlığın gereksinimi olan bu uğraşın, yaşamın tüm alanlarında yer alıyor olması. Bir de 'benim yeteneğim yok o yüzden sadece görmek güzel, dinlemek güzel' diyen insanlara sinir oluyorum. Küçüklüğümüzden beri hepimize bir yeteneğimiz olduğu ve onu er ya da geç keşfedeceğimiz söylenir. Bak 'keşfedeceğimiz' diyor. Keşfetsene. Yetenek gökten zembille ruhuna düşmeyecek. Zaten ruhunda. Picasso kalemi ilk eline aldığı anda mı çizdi Guernica⁽²⁾'sını, Mozart⁽¹⁾ ilk kez piyona başına geçmişken mi besteledi Türk Marşı'nı?

Görsel 1:(Wolfgang Amadeus Mozart)

Fetişlerle başlar ve insan var oldukça gelişir, sürer gider bu sanat uğraşı. Bazen saatlerinizi verirsiniz, günlerinizi adarsınız ama en

sonunda ortaya koyduğunuz ürün bunların hepsine değer. Yorulursunuz belki de. Yarattığınız eseri izlerken dinlenirsiniz. Gerçekten dinlenmenin değerini de gerçekten yorulan anlar.

Görsel 2: (Guernica)

Biraz da serimizin yazmamı gerektirdiği konulardan bahsedeceğim kültürler adına.

İşte diyorum sanatla yaşa, sanat hayatımızın her yerinde falan. Nasıl her yerinde? Sanat yeni biçimler, görüntüler, yeni sözler ve yeni uyarılar çıkarıyor karşımıza. Toplumsal değişimlerin sanatçıların uyarıları ile şekillendiğini; ya da değişik kültürlerin, insanı ve sanatı sürekli yönlendirdiği söylenebilir. Bu cümleyi biraz daha açmak gerekirse; insanlığa ışık tutan sanatçılar, buldukları kültürel ortamın içinden yeşerdiği için, içinde buldukları kültürü eserlerine yansıtmışlardır.

Bu durum sadece geçmiş için geçerli değil aslında. Hala toplulukları etkilemek için sanatın alanları kullanılır. Sürü psikolojisine kapılan insanlar sanatın yönlendirdiği yöne gider.

Görsel 3: (Kemal Sunal- İnek Şaban)

Türk toplumunu etkilemek içinde sinema kullanılmıştır. Tam da bu örneği vermemin yerinin geldiğini düşünüyorum. Bir çoğunuzun bildiği üzere kutsal kabul edilen 'Üç Aylar' dan birisi olan 'Şaban' ayı, insanların erkek çocuklarına koyduğu bir isim. Bu isim Yeşilçam sinemasında Kemal Sunal⁽³⁾'ün canlandığı karakterlerden birisine verilip, bu karakter 'İnek Şaban' olarak nitelendirilmiştir. Bu sayede isim basitleştirilmiş ve toplumdan soğutulmuştur. Alın size sürü psikolojisi.

Değirmek istediğim noktaların biri de sanatın eski zamanlarda var olan insanlar hakkında bize bilgi taşıması. Mağara duvarlarına yapılmış duvar resimlerinden başlayarak, günümüze dek gelen resimler ve görsel sanatlar dalındaki tüm yapıtlar insanlığın serüvenini bizlere en sağlıklı biçimde anlatan belgelerdir. Uygarlığın serüveni ve geçirdiği evreler, en somut şekli ile günümüze dek kalmış olan sanat yapıtları aracılığı ile önümüze serilmektedir.

Görsel 5: (Prehistorik Mağara Resimleri)

Bahsettiğim mağara resimlerinden bir örneği yukarıya bırakırken yazımın sonuna doğru yaklaşıyorum.

Umarım bu yazıyı okuduktan sonra sizde merak uyandıran bir nokta olur ve –reklam yaptığım için gerçekten üzgünüm- Google Arama Motoru'nu onu araştırmak için kullanırsınız. Kendinize iyi bakın!

Guernica

KAYBEDECEĞİZ, KAZANMAK İÇİN

Muazzez Sarıaltın'a...

Bir savaştaydık, yetimler aşkına.
Hayatta saymıştık kendimizi.
Bizi kurtaran tökezlemektir, ölümden.
Eceli izin korumasında,
Kalbimize mermi isabet etmeden,
Bombardıman bitmeli ve çıkılmalı sokağa.
Belirlenmeli; ölenleri mi ölümler, kalanları mı ?
Bilindiğinde kıtalarının bitmeyeceği,
Sabahı beklemeden geceden çıkılmalı yola.
Anneler olmasaydı olmazdı barış,
Anneler ölmeseydi çıkmazdı savaş.
Kaybetmişti anneler; oğulları, annelerini.
Yenilince onlar, eridik yavaş yavaş.

Bir ses yükselmişti Sirac-ı Münir'den:
"Sıkça hatırlamalı keyifleri kaçıranı;
Rabb'e dönülmeli, Rabb'e dönmeden."
Ancak böyle kazandırdık savaşı.
İnandık, zaferin inananların olacağına.
Yaralarına sabreden çiçeklerin
Ayrılıklarının cennette son bulacağına.

Ö. Faruk AKTAŞ

Rengârenk Bir Şehir: İstanbul

Cuma günü, akşam saatlerinde başlayan gezimizi, iki günde tüm şehri gezerek ve çok güzel vakit geçirerek bitirdik. İlk gün İstanbul'un tarihi mekânlarını kapsayan gezimiz, akşam saatlerinde otelde son buldu. Ertesi gün ise güneşin de açmasıyla en güzel manzaraların tadını çıkardık. Öncelikle ilk günle ilgili kısa bir tarihi bilgi verelim.

1. Durak: Çamlıca Camii

Çamlıca, Üsküdar'da yapımına 29 Mart 2013'te başlanan cami, cumhuriyet tarihinin en büyük camisidir. 10 bini kapalı, 5 bini avlu olmak üzere 15 bin metrekarelik alana sahiptir. Ardından sabah saatlerinde boş olan Çamlıca Tepesi'nde kahvaltı yaptık ve gezimize devam ettik.

2. Durak: Pierre Loti Tepesi

Eyüp Sultan ilçesinde, Haliç'e bakan bir tepedir Pierre Loti. Adını 1876 yılında buraya gelerek yerleşen Fransız roman yazarı ve doğubilimci Julien Viaud'dan almıştır. Tepe ve burada bulunan çay bahçesi, İstanbul'a gelen turistlerin ziyaret yerlerinden biridir.

Pierre Loti'den inerken başta edebiyatımızın önemli isimlerinden Necip Fazıl Kısakürek olmak üzere pek çok önemli ismin mezarını ziyaret ettik ve Eyüp Sultan'la gezimize devam ettik.

3. Durak: Eyüp Sultan Camii

Camii, dikdörtgen planda yapılmış olup ortasında Eyüp Sultan Türbesi, sandukasının ayakucunda bir pınar, avlu ortasında asırlık bir çınar ağacı bulunmaktadır. Yine avluda bulunan dört çeşmenin parmaklıklarında 3. Selim sebebiyle Mevlevi sikkeleri bulunmaktadır.

4. Durak: Topkapı Sarayı

İstanbul Sarayburnu'nda, Osmanlı İmparatorluğunun 600 yıllık tarihinin 400 yılında devletin idare merkezi olarak kullanılan ve padişahların yaşadığı saraydır. Dört avludan; Enderun, Divan-ı Hümayun ve Harem olarak anılan üç bölümden oluşmaktadır. Fatih Sultan Mehmet tarafından 1478'de yaptırılmış, ilk defa ziyarete açılması Abdülmecit döneminde olmuştur. Günümüzde turistlerin özellikle ilgisini çeken yer, büyüleyici manzarasıyla Bağdat Köşkü'dür. Bu köşk, Sultan 4. Murat'ın Bağdat seferi anısına 1638'den sonra yapılmıştır.

5. Durak: Ayasofya Müzesi

Doğu Roma İmparatorluğunun İstanbul'da yapmış olduğu en büyük kilise olup üç kez inşa edilmiştir. Hükümdarların taç giydiği, başkentin en büyük kilisesi olarak katedral işlevi görmüştür. İstanbul'un fethiyle camiye dönüştürülmüş, Mustafa Kemal Atatürk'ün emriyle 1 Şubat 1935'te müze olarak ziyaretçilere açılmıştır.

Yaklaşık bir saat Sultan Ahmet Meydanı'nda dolaşp biraz dinlendikten ve hatıralar aldıktan sonra gezimizin o günkü son durağına yürüdük.

6. Durak: Yerebatan Sarnıcı

Fatih ilçesinde Yerebatan denilen bu eski Bizans su haznesi, Bazilika Sarnıcı olarak da adlandırılmıştır. Adını Ayasofya'nın yakınında olan ticaret bazilikasından alan sarnıç, kayalık olan arazinin oyulmasıyla 1. Justinianus tarafından yaptırılmıştır.

Cumartesi gününün sonunda otobüse döndük ve geceyi geçireceğimiz Ottoman Palace Oteline doğru yola çıktık.

Uzun bir günün bitmesinin ve uykunun ardından sabah otelde kahvaltı yapıp pazar gününe başladık.

1.Durak: Cumhuriyet Anıtı

Taksim Meydanı'nı süsleyen anıtsal bir semboldür ve tarihimizdeki ilk kamusal anıttır. İtalyan heykeltıraş Pietro Canonica'ya yaptırılmış, 8 Ağustos 1938 tarihinde açılmıştır.

Nostaljik tramvayın yanında fotoğraf çektikten ve meydana güvercinlere yem verdikten sonra İstiklal Caddesi'nde yürümeye başladık.

2. Durak: Aziz Antuan Kilisesi

İstanbul'un en büyük ve cemaati en geniş Katolik kilisesidir. Beyoğlu'ndaki İstiklal Caddesi üzerinde bulunur.

Pazar günü olduğu için ibadet edenleri izleme fırsatımız oldu. Ardından yürümeye devam ettiğimiz caddede Pera Palas'ın ve Çiçek Pasajı'nın da önünden geçtik.

3. Durak: Galatasaray Lisesi

Diğer bir adıyla Mekteb-i Sultani, Türkiye'nin en eski eğitim kurumlarından biridir ve Fransızca eğitim vermektedir.

4. Durak: Galata Kulesi

Galata, dünyanın en eski kulelerinden biri olup Bizans İmparatoru Anastasius tarafından 6. yüzyılın ilk çeyreğinde fener kulesi olarak inşa ettirilmiştir. Yerden çatısının ucuna kadar olan yüksekliği 69,90 metredir.

Cadde boyunca grafiti sanatının en güzel ve yaratıcı örneklerini görme ve ünlü Beyoğlu çikolatasından alışveriş yapma fırsatımız da oldu.

5. Durak: Aşyan Müzesi

Edebiyat tarihimizde aşyan olarak geçen ünlü şair ve düşünür Tevfik Fikret'in bu evi, 1945 tarihinde ziyarete açılmıştır. Eyüp'te bulunan kabri buraya nakledilmiştir. Müzede yazarın özel eşyalarının ve koleksiyonlarının yanında Abdülhak Hamid ve Recaizade Ekrem'in eserleri de sergilenmektedir.

Çok güzel geçen İstanbul gezimizi kısa bir boğaz turu ve Gülhane parkını gezdikten sonra otobüse binip Konya'ya doğru yola çıkarak noktalandık. Gezide emeği geçen ve bize bu fırsatı sunan hocalarımıza teşekkür ederim. Başka bir gezide, başka bir şehirde görüşmek üzere...

Beyza ARSLAN

MAHYA SANATI

Mahyanın ortaya çıkışıyla ilgili en kuvvetli rivayete göre; 1616-1617 yıllarında Sultan 1. Ahmed döneminin en önemli hattatlarından Fatih Camii müezzini Hafız Kefevî son derece güzel bir şekilde işlenmiş levhayı padişaha sunar.

Bunu çok beğenen padişah ise levhanın ışıklandırılarak kendi yaptırdığı Sultan Ahmed Camii'ne asılmasını ister. Kandillerle ışıklandırılan levha minareler arasına asılır ve ilk mahya ortaya çıkmış olur.

Eskiden mahyacılık, büyük bir ustalık isteyen gerçek bir sanat dalıydı. Bu alanda yetişmiş büyük ustalar, yerlerini alacak olan çıraklara işin bütün inceliklerini öğretirlerdi. Mahya kurmak için, caminin en az iki minareli olması gerekir. Eskiden böyle büyük camilerde, iki minare arasına ip veya teller gerilir, mahya ustası da, genellikle zeytinyağı doldurulmuş kandilleri veya mumlu fenerleri ipin üzerine dizerek istediği dinî yazıyı yazar, hatta resimler yapardı. Bütün ramazan boyu bu kandiller, rüzgâra rağmen geceleri pırıl pırıl yanardı. Camilerin elektrikle aydınlatılmaya başlamasından sonra, mahyacılık kolaylaştı ve ayrı bir sanat olmaktan çıktı.

Kandil yerine renkli elektrik ampulleriyle ve yeni yazıyla mahya kurma geleneği bugün hâlâ sürdürülüyor.

İslam kültüründe genellikle Ramazan ayı geldiğinde asılır mahyalar.

Başlıca örnekler olarak ise bunlar gösterilebilir:

- Hoş Geldin Ya Şehri Ramazan
- Hoş Geldin On Bir Ayın Sultanı
- Oruç Tutunuz Sıhhat Bulunuz

Yusuf ÇETİN

SANAT VE TİYATRO İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR YORUMLAMA

Tiyatro, bundan 50 bin yıl önce bugünkü Yunanistan sınırlarındaki Atina'da yapılan Baküs şenlikleriyle başlayan Antik Çağ tiyatrosundan çağdaş tiyatroya bugünlere kadar gelmiş göstermeye dayalı bir sahne sanatıdır (mıdır?). Tiyatro; esasen insanların günlük hayatta ifade edemediği, konuşamadığı konuları, siyasi fikirlerini ifade ettiği bir araçtır. İnsanlar, o sahneye çıktıktan sonra kendilerini türlü türlü karakterle ifade eder. Sanatın genel amacı eleştiridir. Her zaman daha iyisi için eleştirmek. Buna en iyi örnek ise Platon'un "Devlet" kitabıdır. Platon, bu kitapta kendi ideal devletini kurgular. Yalnız bir şey eksiktir; bu ideal devlette hiç sanatçı bulunmaz. Çünkü sanatçı; düzeni yıkmak, daha iyisi için savaşmak için vardır. Bu ise ideal devlet için risk teşkil eder. Peki, bu ideal devlet gerçekten sanatsız mı olmalıdır? Esasen toplumlar içindeki farklı düşünceler, fikirler toplumu güçlü kılar. Kimsenin düzeni sorgulamadığı, eleştirmedeği toplumlar yıkılmaya mahkumdur.

Hugsa

KALBİMİ SESSİZLİĞE BÜRÜYEN İNCELİK (OSMANLI'DA RAMAZAN)

Eşref-i mahlukatın gerçekten kendini bildiği bir dönemin Ramazan'ını bir gününe bile şahit olamasak da özlemeye hakkımız var elbet. Biz güvenme hazzını o kadar hissedemiyoruz ki, o kadar çaresizliği ezberleyiz ki, o kadar celladımıza aşığız ve kabalıktan zevk alıyoruz ki Osmanlı'da Ramazan ayında camiden çıkan cemaatin

köyden kasabaya gelmiş yolcuları iftar için evde yemeğe davet etmesi (birbirlerini tanımıyorlar) ufak çaplı bir şok geçiriyor. Gerçekten o kadar yüreğinizi, vicdanınızı, aklınızı derin bir sessizliğe bürüyen incelikler var ki Osmanlı'nın kapılarında, evlerin penceresindeki çiçeğin renginin manasında, çocukların bayram arefesindeki sabırsızlıklarında... Osmanlı bizim için adı var kendi yok bir ankaya dönüşüyor.*

Osmanlı'da Sevmek

1.Osmanlı'da yiyecek ve fiyatlarına zam yapılması devlet tarafından yasaklanmıştır. Hatta bu mübarek ayın hatrına fiyatlar daha da uygun hale getirilmesi sağlanıyordu.

2.Ramazan ayında zengin bir bey bakkal ya da bir satış dükkanına girerdi ve veresiye defterinin birkaç sayfasını satın alırdı ve esnafa "Bu borçlar silindi." der, o borçları öderdi. Ne zengin bey kimin borcunu ödediğini bilirdi ne de vatandaş borcunu kimin ödediğini...

Diğer yandan bunu berber dükkânları içinde söyleyebiliriz. Ramazan'da en çok iş yapan esnaflar berberciler ve kalaycılardı. Kalaycılar yemek kapılarını kalaylardı. Berbercilerde ise durum şöyle idi: Yine zengin bir vatandaş berbere toplu bir para öderdi berber dışarıda gördüğü fakir insanları çağırırsın ve onu tıraş etsin ki Ramazan'ı temiz karşılasın.

3. Ramazan'da gündüz yaşam adeta dururdu, sokaklar boşalırdı. İnsanlar gündüz uyur akşamları hem çalışırlar hem de eğlenirlerdi. İşte burası benim en sevdiğim kısım

İftar sonrası eğlenceler. Bu eğlencelerde Karagöz oyunu, Orta oyunu ve Meddah yer alırdı.

4. Bir de Osmanlı'da şöyle güzel bir gelenek daha vardı Ramazan'da: "7 Akşam 3 Sofra " geleneği. Bu geleneğe göre zengin insanlar evlerinde 7 akşam iftar vakti 3 Sofra kurardı surelerle adlandırılan yani bu sofralar Yasin sofrası, Tebareke sofrası ve Amme sofrası olmak üzere isimlendirilirlerdi. Evin kapısı iftar vaktinde açık tutulurdu.

Ev sahibi kapısına gelen hiç kimseyi geri çevirmezdi. Gelenin kim olduğu bile sorulmazdı ve kapıdan girerken gelenler kaşık dolu bir sepetin içinden bir kaşık alırlar.

Bu kaşığın üstünde hangi sofranın ismi yazıyorsa gidip o sofraya otururlardı. Ayrıca ev sahibi gelen misafirlere "Diş kirası" adı altında hediyeler verirdi, fakirlere de altın gümüş verirdi. Şu cömertliğe bakın. Bu bizim bildiğimiz cömertlik değil daha da ötesi kesinlikle.

5. Hırka-i Saadet Merasimi

Ramazan ayının 12. günü Osmanlı'da son derece büyük bir öneme sahipti. Kutsal emanetlerin bulunduğu Has Oda gül suyu ile yıkanırdu. Devletin ileri gelenlerinin hazır bulunduğu törende Padişah tarafından gümüş sandukanın içinden hırka-i Saadet çıkartılırdı.

6.Osmanlı'da Ramazan'dan önce tenbihnameler yayınlanırdı. Bu tenbihnamelerde isminden de an-

* Mavi Lale, Kitaba İstiğna/Nazan Bekiroğlu

laşılacağı üzere öğütler yer alırdı. Örnek verilecek olursak israf edilmesin, aşırıya kaçılmasın, giyime kuşama dikkat edilsin.

7. Üç gün süren Ramazan Bayramı'na "İyd-i Said-i Fitrat" adı verilirdi. Bayram aslında en çok da çocuklara bayramdır o dönemde. Çocuklar arefe günü artık daha fazla dayanamayıp bayramlık elbiselerini giyerlermiş dışarı şeker toplamaya çıkarlarmış. Bu yüzden bu çocuklara "Arefe Çiçeği" denirmiş.

(Bayramlar nasıldı Osmanlı'da ondan da bahsedelim biraz)

Osmanlı'da benim en çok hoşuma giden, hayranlık duyduğum şey: Osmanlı'da müslümanlar bayram ziyaretinde bulunurken şu kapı müslüman kapısı şu kapı gayrimüslim kapısı diye asla ayırt etmezlermiş. Aslında bayramı gayrimüslimlerde kutlarmış. Çünkü her akşam iftardan sonra eğlencelere onlar da katılırlarmış, iftar sofralarında onlar da olurlarmış, asla sokakta, dışarıda açık alanda yemek yemezlermiş. Evde yerlermiş yemeklerini Ramazan'da. Osmanlı'da Ramazan Bayramı'na Müslümanlar Hüzün Bayramı derdi. Çünkü on bir ayın sultani çıkıyor evden .Birkaç saat değil, bir gün değil tam 30 gün evinde ağırladığın Sultanı uğurluyorsun evden. Bayramda halk sarayla kaynaşmış. Bayramın ikinci ve üçüncü günü enderun askerleri spor müsabakaları yaparmış, çeşitli hediyeler verilirmiş saraya gelen halka. Çocuklara para dağıtılmış..

Bayram namazı için camiye birkaç dakika önce gidilmez birkaç saat önce gidilir çocuklar caminin içerisinde koşarlar, oynarlar. Vatandaşlar da Ramazan'ın nasıl geçtiğine dair köyü sohbetlerde bulurlarmış.

Bayramda mahkumlara helva dağıtılır hafif suç işleyenler affedilir, cezasının üçte ikisini çeken mahkumlarda affedilirmiş. Ayrıca eğer bayramda bir evde ölüm varsa ya da hasta varsa o sokakta bayram kutlaması, eğlence falan olmazmış. Herkes o eve süzülen karanlıkta kalırmış. Peki nereden bileceğiz o evin karanlıkta kaldığını? İşte bu detaya aşık oldum .Eğer evin penceresinin önündeki çiçek kırmızı ise o evde ölüm, sarı ise hastalık var demektir.

Sarayda bayram nasıl kutlanır ona bakalım. Padişah sabah namazını Ağalar Mescidinde Enderun halkı ve devlet adamları ile beraber kılırdı. Daha sonra Padişah Hırka-i Saadet önüne kurulan tahtına oturur ve çavuşlar «Hareket-i Hümayun Padişahım, Devletinle Bin Yaşa " der padişah ayağa kalkar devlet adamlarını, halkı selamlar ve tekrar otururdu. Şimdi de Bayram namazı kılınacaktı. Padişah ,arkasında atlı askerler, süvariler, harem ağası, silahtar ve halk hep birlikte Ayasofya Camii'sine bayram namazı kılmaya giderlerdi. Ama bu gidiş öyle normal bir gidiş değil. Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil'in anlattığına göre Padişahın, devlet Erkan'ının giysileri, Padişahın süslü atı ve arkadaki 10 tane yedek atların ihtişamı ve hafızların Kur'an okuduğu o andaki o müthiş sessizlik yabancı tarihçiler tarafından anlat anlat bitirilemezmiş, büyük bir hayranlık uyandırmış. Çünkü gerçekten bu ciddi mesajlar veren, Osmanlı Devleti'nin dünyada belli bir yere konumlandırın, saygı gördüren, düşmana korku veren bir kalabalık hep birlikte bayram namazını kılmaya gidiyor. İşte İslam'ı yücelttiğimiz dönemdeki şu görüntüye bi bakın. O kalabalığın özel bir ismi de varmış: Bayram Alayı

İşte böyle Biz farkında olmasak da evrenin bir ruhu var ve Osmanlılar kendi kişisel hedeflerine ulaşmak istediklerinde evrenin iş birliği yaptığını* gördüler. Evet. Bunu Osmanlı'da misafir edilen bir Ramazan ayına bakıp söyleyebiliyorum. Dünyayı yönetmelerinin de bir ispatı aslında Osmanlı'nın bu tavrı. Ben bu Ramazan'da her açılışımı hissettiğim anı dolu dolu yaşayacağım. Eminim ki bilincinde olduktan sonra gün, bahar kokusunun ruhuma hiç olmadı kadar özgürlüğü hissettiren güzel bir misafir olacak bana Ramazan'da. Hayırlı Ramazanlar diliyorum...

Rahmet Pınar OĞUZALP

* Paulo Coelho/Simyacı

İNSANI AYAKKABIDAN ÜSTÜN TUTMAK

Son zamanlarda değerini yitirmiş bir sözcük: "Saygı"... Bunu, maalesef bir sözcükten ileriye götüremiyor insanlar. Ne kendine ne başkasına bir etkisi yok artık bu kavramın.

İnsanlar karşısındaki kişiyi kendi türünden göremiyor son zamanlarda. Genelde "Kendine yapılmasını istemediğin bir şeyi başkasına yapma." denir ancak kimse bunun önemini ve karşısındakinin düşüncelerini anlayamıyor.

Verilebilecek en büyük örneklerden bir tanesi: 'Ebeveyne saygısızlık'. Sanki kendi yaşıtı duruyormuş karşısında da yaşadıkları acıyı, deneyimi bir sayıyormuş gibi konuşuyor evlat rolündeki şahıs. Bilmiyor ki; karşısındaki kişinin ne yaşı ne bilgisi ne de düşünceleri kendisinininkilerle aynı değil. İnsan orada yaş yanılığısına düştü diyelim, peki yaşıtılara saygısızlık? İnsan burada da mı anlayamıyor başkalarının isteklerini, haklarını? Hayır. Bu tamamen insanın kendisinde biten bir şey. İnsan saygıyı kendisine gösteremezse kimseye gösteremez. O kişi için her bir birey; bir kalemnden, bir çantadan ya da ayakkabıdan farksızdır. Hatta ayakkabı bile daha değerlidir o kişi için, daha fazla özen gösterir o nesneye.

Bu hayatta insanın sevmediği birçok davranış vardır. Herkesin nefret ettiği kişiler bile vardır. Aynı zamanda herkesin şunu da anlaması gerekir: sen birinden hoşlanmasan bile bu, sana onun haklarını ve isteklerini çiğneme üstünlüğünü sağlamaz. Asla unutulmamalıdır ki saygısızlık soyut bir şey değildir. Bunun nedeni ise saygının ve yoksunluğunun bireyin kendisini oluşturmasıdır. Bireyin kendisi; doğaya, insana, nesneye karşı bu gerçeklikle yaklaşır. Bu o kişinin çevredeki rolünü belirler. Toplumda insanlara gösterdikleri saygıya göre etiket takarlar. Herkes birbirine bu tanımlama yöntemini uygular, birbirlerini buna göre yargılar, ilişkilerini buna göre kurup kurmayacaklarına karar verirler.

Her şey insanın kendisini geliştirme seviyesinde biter bana göre. İnsan düşünce ve bilgi alanında kendini geliştirdiğinde, işte o zaman, 'saygı' kelimesi ona su kadar tatlı ve bir o kadar da ihtiyaç olarak görünecektir. Kendisi bu kavramı sözcüklükten çıkarabilmiştir artık. Saygı onun yaşamının bir parçası, asla pişmanlık duymayacağı bir yaşam tarzı, benliğidir artık. Çevredeki rolü değişmiştir, bir üstünlüğü vardır. Ne mutlu ki kendini tanıyamamış insanların arasından kurtulabilmiştir, kendi düzeyindeki insanlarca sevilen biri olmuştur.

Beyza GÜNDÜZ

BÜYÜKŞEHİR: ESKİŞEHİR

Tarihte birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Eskişehir, gelişen sanayi ve şehircilik anlayışıyla ülkemizin en önemli kentlerinden biridir. Eskişehir, bünyesinde barındırdığı iki üniversitesi, kültürel mirasları, sanat yapıları ve planlı sanayisi ile Avrupalı kentler görüntüsüne ulaşmış, eğitim ve bilim kenti olmuştur. Metropol kentler dışında bünyesinde iki üniversite barındıran tek Anadolu şehri olan Eskişehir, ülke gençlerine birçok fakülte, yüksekokul ve enstitüyle destek vermekte ve tam anlamıyla bir üniversite şehri olarak anılmaktadır.

Bizim bu güzel şehre gitme amacımız ise yapmış olduğumuz "Soyuttan Somuta Matematik Bunun Neresinde?" sergisinin bir devamı niteliğinde olan Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nin Fen Fakültesi bölümünde hazırlanmış olan "Matematik Noktası" adı altında toplanmış olan projeleri incelemektir. Gitmiş olduğumuz Matematik Noktası adlı projede kendi yaptığımız projelerin daha gelişmiş hallerini ve teoremlerin ispatlarını incelemiş bulunduk. Aynı zamanda matematikle ilgili oyunlar oynadık.

Tabi ki de gezimizde sadece bir üniversiteye bağlı kalmadık. İkinci gittiğimiz üniversite ise 2 Eylül Kampüsü'ydü. Burada ise pilotaj bölümünü inceledik ve inceleme yaparken çok farklı bir şeye şahit olduk. Bunu sizlerle de paylaşmak isterim. Pilotaj bölümünde öğrenciler 2 yıl yerde, 2 yıl havada eğitim alıyorlarmış. Havada aldıkları eğitimde hocaları ile uçuşlarını gerçekleştiriyorlar ve bu uçuşlar sonucunda öğrenciler tek başına uçuşlarını gerçekleştirdiklerinde ise öğrenciyi suda ıslatıyorlar, havuza atıyorlar. Bu etkinlik orada bir gelenek haline gelmiş. Bizler, bu etkinliği izlerken çok eğlendik ve çok da hoşumuza gitti.

Balmumu dediğimizde aklımıza neresi gelir? Tabi ki de Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Yılmaz Büyükerşen Balmumu Heykeller Müzesi. Bu müzede her kesimden insanın heykeli var: gazeteci, yazar, sanatçı, ressam, siyasetçi, padişah vb.

"Eskişehir" denilince aklımıza gelenlerden birisi ise Odun Pazarı Evleri'dir. Eskişehir'in Odun Pazarı semti, kentin güney kesimindeki tepelerin üzerine kurulmuştur. Osmanlı örneklerini koruyan kent; kıvrımlı yolları, çıkmaz sokakları, ahşap süslemeli bitişik, düzenli, cumbalı evleri ile; örf, adet ve geleneklerini koruyarak bir bütün olarak günümüze kadar gelmiştir. Odun Pazarı konutları genelde iki tip olarak yapılmıştır. Konutlar genelde bir sofa ve etrafındaki odalardan oluşmaktadır. Çok katlı konutlarda zemin kat; mutfak, depo gibi servis hizmetlerine ayrılmış olup yaşam üst katta sürmektedir. Konutların ön cephelerindeki iki tarafı pencere köşe odası, daha büyük ve önemlidir.

Kısacası Eskişehir; ülkemizin önemli, gelişmiş, gezilip görülmeye değer bir şehridir. Tabi öğrenci kenti olması da şehrin değerini daha da arttırmaktadır. Her yönüyle güzel olan bu şehre defalarca gitmek ister ve gitmenizi tavsiye ederim.

İrem YANPINAR

Kara delikler evrendeki en gizemli nesnelere olmakla birlikte evrenin gelişmesinde baskın bir rolü oynamaları bilinmektedir. Çekim güçlerine karşı koyulamaz. Her şeyi içine çekmek ile kalmayıp uzaktaki yıldızların ışıklarını bükebilir hatta ışık yakınsa onu yutabilir. Yok etme güçlerinin aksine galaksilerin oluşumuna büyük katkı sağladıkları bilinmektedir.

Kara Delikler Nasıl Oluşur?

Yıldızların çekirdeğinde bol miktarda enerji bulunur ve bu enerji tüm dalga boyları şeklinde etrafa saçılır. Bunun sayesinde yıldızın çekirdeğindeki hidrojen helyuma dönüşür. Enerji, ışınım şeklinde yıldızın etrafında saçılırken yıldızın kütle çekimi ile karşılıklı bir denge içerisine girer. Bu sayede yıldız çekirdeğindeki füzyon reaksiyonu dengelenir, milyarlarca yıllık bir enerji kaynağına dönüşür. Bizi ısıtan güneş için durum böyleyken ondan daha büyük yıldızlar için durum daha farklıdır.

Büyük yıldızlardaki çekirdekteki ısı ve basınç helyumdan çok daha ağır bir elementin oluşmasına neden olur. Büyük yıldızların çekirdeğindeki yoğunlaşma çok daha fazla olduğundan yıldızın çekirdeğindeki hafif elementler milyarlarca yıl içerisinde yoğunlaşarak ağır elementler (örneğin demir) haline dönüşür. Demir, ışınım yoluyla enerji saçamaz. Yıldızın içindeki demir miktarı arttıkça da ağırlığı muazzam boyutlara ulaşır.

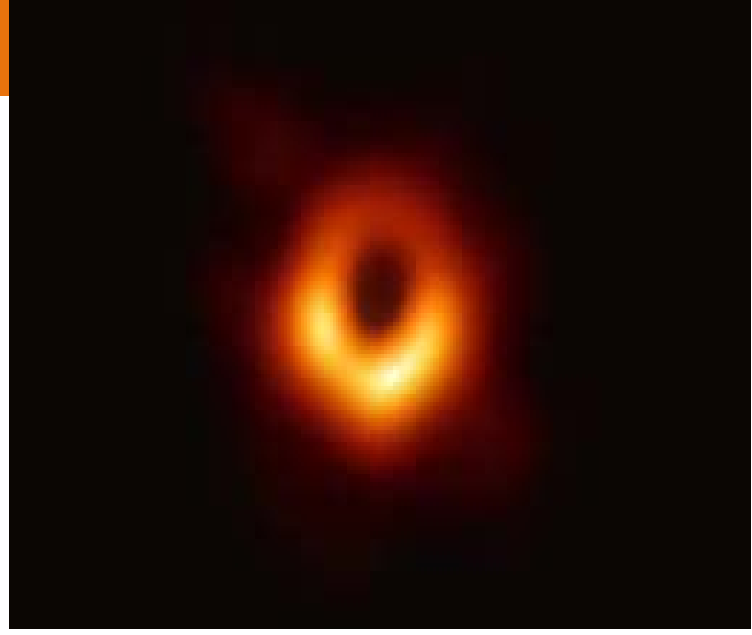
Demir miktarı arttıkça kütle çekim ile ışınım arasındaki denge ortadan kalkar.

Kara delikler, Einstein'ın Genel Görelilik Kuramı ile tanımlanmıştır. Bir kara deliğin potansiyel kuyusunun çok derin olması nedeniyle yakın çevresinde oluşacak yığılma ve diskin üzerine düşen maddeler, diskin çok yüksek sıcaklıklara erişmesine neden olacak. Bu da dolaylı olarak kara delikten yayılan X-ışınları sayesinde diskin saptanmasını sağlayacaktır.

Albert Einstein 1916 yılında Genel Görelilik Teorisi'nde çok yoğun cisimlerin uzay zamanını bile bükebileceğini söylemiş. O zamanlarda kara delikleri tahmin edip bu cisimlerin etraflarındaki diğer şeyleri de etkilediğini belirtmiştir. Kara deliğin fotoğrafının çekilmesi ve gözlemler sonucunda bu teori doğrulanmış oldu.

Kara deliğin ilk defa 10 Nisan 2019'da yayınlanan fotoğrafı çok ilgi topladı. M87 Gökadası'nın merkezindeki kara deliğin, başka bir ifadeyle dünyadan 55 milyon ışık yılı uzaklıktaki kara deliğin, fotoğrafını çekmek hiç kolay olmadı.

Yayınlanan görüntünün ortasındaki siyah bölge, M87 Gökadası'nın merkezindeki kara deliğin olay ufkuudur. Olay ufku bir kara deliğin sınırı olarak kabul edilir ve sınırın içindeki kütle çekimi çok kuvvetlidir. Bu sınırı geçen ışık bir daha geri dönemez. Bundan ötürü kara deliğin olay ufkunun yerini göremeyiz.

Emine Ecem EKİZOĞLU

39 Bir Hikaye

“ Dum, dum, dum! “ Hafifçe gözlerimi araladım, sonra tekrar kapattım.

....

— Hadi, Mehmet! Sofra hazır.

— 5 dakika daha anne.

— Olmaz, oğlum. Herkes seni bekliyor.

Kalktım, elimi ve yüzümü yıkadım, mutfağa yürüdüm. Herkes oturmuş beni bekliyordu. Hemen oturdum ve sahurumuzu yapmaya başladık. Sessizliği babam bozdu.

— Dünkü yaptığın davranışın yanlış olduğunu biliyorsun, değil mi Mehmet?

— Ama baba...

Dedem sözümü keserek:

— Ne olmuş evladım?

Babam yanıtladı:

— Dün bir çocuk gelmiş, yiyecek bir şeyler istemiş. Mehmet de geri çevirmiş.

Dedem muzipçe gülümsedi. Bu gülümsemeyi biliyordum. Dedem:

— Hmm... Evet, biraz ayıp olmuş ama olmuş yani. Şimdi size bir hikaye anlatayım.

Babam:

— Baba, ne hikâyesi? Çocuğu iyice şımartacaksın.

— Sen sus bakayım! Asıl, bağıra çağıra bir yere gelinmez.

Hemen araya atıldım:

— Hadi dede! Anlatsana, çok merak ettim.

Dedem yavaşça anlatmaya başladı:

— Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin küçük yaşta hastalanırlar. Hz. Ali ile Hz. Fatıma çocukları iyi olunca oruç tutar. Birinci gün iftar için hazırladıkları yemeği o esnada kapılarına gelen yetimlere vererek iftar etmeden ikinci günün orucuna başlarlar. O akşam iftarlığını da yine o saatte kapıya gelip “Allah için bir şey verin!” diyen fakir ve miskinlere verdiler. O gece de iftar etmeden üçüncü günün orucuna başladılar. O akşam dahi kapılarına gelen esirleri boş çevirmemek için iftarlıklarını onlara verdiler.

Bunun üzerine ayeti kerime indi. Ayet-i kerimenin meali alisi şöyleydi:

“Bunlar, adaklarını yerine getirdiler. Uzun ve sürekli olan kıyamet gününden korktukları için çok sevdikleri ve canlarının istediği yemekleri miskin, yetim ve esirlere verdiler. Biz bunları, Allahu Teala'nın rızası için yitirdik. ‘Sizden karşılık olarak bir teşekkür, bir şey beklemedik, bir şey istemeyiz.’ dediler. Bunun için, Cenab-ı Hak, onlara Şarab-ı Tahur içirdi.” (İnsan, 7-9,21)

Ben hikâyeden çok etkilenmişim ve bir o kadar da utanmışım. Özür diledim.

Babama baktım, gözleri parlıyordu, besbelli şaşırmıştı. Herhalde dedeme olan hayranlığı bir kat daha artmıştı.

Zeyrek

İnsanlara Saygı

Bu hayatta en önemli kavramlardan, değerlerden biri olan saygı... Günümüzde ise basitleştirdiğimiz kelime...

“Sevgi layık olana, saygı ise herkese duyulur.” ibaresini unutuyoruz. Evet, saygı herkese duyulmalıdır. İnsana insan olduğu için değer verilir. Allah yarattığı için...

Genel olarak biz insanlar, ilk adımı hep karşı taraftan bekleriz. Önce karşımızdaki bize saygı duysun isteriz. Peki, ilk adımı biz atsak bir şey kaybeder miyiz benliğimizden? Asla! Aslında çok şey kazanırız. Ama farkında değiliz. Herkes en değer verdiklerini düşününce aslında tüm insanların değerli olduğu ortaya çıkıyor. Bu dünyada kimsenin kimseye üstünlüğü olmadığından, saygı görmeyi bir yerde herkes hak ediyor.

İnsanlar farklıdır. Herkesin düşünceleri, davranışları aynı olamaz. Bu yüzden herkesi sevemeyiz. Ama buna rağmen hoşgörülü olmalı, saygı duymalıyız.

Saygının kalıplaşmış ifade olarak kalmasının sebebi, çoğu insanın benmerkezci olması ya da “Sevdiğime saygı gösteririm.” algısıdır. Bu durumlardan kurtulmamız gerekmektedir. Saygının olmadığı yerde kavga ve kargaşa artar. Birçok olumsuzluk ortaya çıkar. Bu yüzden saygı kelimesini kalıplardan kurtarmamız gerekmektedir.

Kısacası herkes herkesin değerlisidir. Tıpkı senin, benim, onun saygıyı hak ettiği gibi hepimiz saygı hak etmekteyiz. Bir kere de ilk adımı biz atmayı denemeliyiz. Çünkü saygı görmek istiyorsak saygı göstermeliyiz.

Ayşe Şevval BAKIŞ

KARANLIKTA KALANLAR

Hepimiz aynı tezgâhlarda, aynı metalden yapıldık. Aynı kıyafetleri giymiş olan işçiler tek tek sıktı vidalarımızı. Aynı teller sarıldı içimize elektrik vermek için ve en sonunda aynı hizada, aynı sokakta sırayla dizildik, aydınlatmak için geceyi... Ancak benim bir farkım vardı diğerlerinden; altımdan geçenlerin yalnızca adımlarını değil, zihinlerindeki düşünceleri de aydınlatıyordum.

Gündüzleri daldığım derin uykumdan güneşin batmasıyla beraber uyanıyordum, o binaların arasında kayboldukça artan kalabalığı seyrederek. İşten ya da okuldan ya da *kimbilirnereden* gelmekte ya da gitmekte olan insanların hiç çabasız ortaya çıkardığı ses ve görüntü kirliliğinin arasında benim havaya dağılmış bir kurulan hayaller, gerçekleşmeyen planlar, iç konuşmalar, o günden kalan görüntüler, yapılması gereken işler bulutuyla uğraşmam gerekiyordu. Aslında bu o kadar da büyük bir sorun değildi benim için, zira yıllarımı aynı sokağı izleyerek geçiriyordum. Ama ben en çok gölgelerin biraz daha uzadığı ve ayak seslerinin azaldığı saatleri seviyorum. Seviyordum. Ama o gün, bazı şeylerin karanlıkta kalması ya da kalabalığa karışması ya da görmezden gelinmesi gerektiğini öğrendim.

İlkini yapmama içimde dolaşan elektrik, ikinciye ise o akşamı evlerinde geçirmeye karar vermiş olan insanlar engel oldu. Ama görmezden gelmemek sadece bitmek bilmez merakımın sonucuydu. Mevsimlerden yalnızca ayları, güneşten yalnızca saatleri takip edebildiğimden; şubatın *kimbilirhangi* günü, saat sekizi biraz geçerken boş sokakta yürüyen adamın birazı kırılmış kumral saçlarını aydınlattım. Hemen ardından da genç bir kadının uzun, gür, kahverenginin koyu bir tonu olan saçlarını.

Kadınla ilgili olabilecek en çirkin şeyleri utanmazca geçirdi önce aklından, bakışlarını üzerine dikip çantasını kavrayan elini görene kadar. Sıyrılmış olan paltosu, bileğindeki altın ama gösterişli olmayan, zarıfçe işlenmiş saati gözler önüne seriyordu. Çantası da iyi bir markadır kesin, diye düşündü. Geliri hiç de az olmayan bir ailenin tek çocuğu olan sevgilisinin *kimbilirnezaman*, üçüncü yıldönümlerinde ya da nişan hediyesi ya da sevgililer günü bahanesiyle aldığı çantayı birkaç tanıdığı yoluyla iyi bir fiyata okutabilirdi. Kurban seçildiğinin farkında bile olmayan kadının aklındakiler ise bambaşkaydı...

Her zamankinden pek farklı olmayan bir stajyerlik gününün ardından ağrıyan bacaklarını zorluyor, bir yandan da yeni tuttuğu evin yolunu hatırlamaya çalışıyordu. Şehre geleli birkaç ay olmuştu yalnızca ama bu arkadaşının evinde misafirlik için yeterince uzun sayıldığından biraz avans alıp küçük bir daire kiralamış, bir de indirimde bulunduğu taklit çantayı almıştı kendine. Annesinden kalan son hatırayı satmak zorunda kalmadığı için, kendi ayakları üzerinde durmayı öğrendiği için gururla baktı bileğine. Ancak bakışlarını yola çevirdiğinde kendisinden yaklaşık on santim uzun, siyah paltolu adamla karşı karşıya geldi.

Sonrası yavaşlatılmış bir rüya gibiydi benim için... Adamın ne yapacağını, ellerinin arasındaki soğuk metali hangi cebinden çıkaracağını, istediğini aldıktan sonra sokağın çıkışından sola sapacağını bilip hiçbir şey yapamadım. Bilmiyor olsam, görmemiş olsam bu kadar acıtmayacaktı belki canımı; ama kadının elini bastırıldığı karnından akan ve kaldırım boyayan kan ışıgıyla parlarken imkânsızdı bu...

Önce siren sesleri, ardından acı bir fren sesi doldurdu sokağı. Belki de camdan her şeyi gören ama korkusundan müdahale edemeyen bir apartman sakini ambulansı aramıştı, özür dilemek istercesine. Kapıyı açıp atlayan iki görevli yaralıyı sedyeye taşıırken birinin umutsuzluğuyla diğerinin iyimserliği karşılaştı ve kadının ağzından çıkan bir inilti, kalbinin kararlılıkla atışı, yalnızca benim duyabildiğim yaşam isteği sonucu belirlendi. Sedyeye taşındı, kapılar kapandı, araç tekrar hareket etti.

Şimdi dönüp baktığımda en net hatırladığım şey o güzel saçlar, bir de duyduğum pişmanlık... Bir daha asla aydınlatmadım karanlık düşünceleri, bütün o kalabalığı görmezden geldim, kulaklarımı tıkadım akıllarından geçen onlarca şeyi duymamak için. Bir de insanlar bizlerin cansız olduğunu düşünüyormuş, kendilerine hediye edilmiş canların kıymetini çok iyi bildikleri için!..

Beyza ARSLAN

YAZMAK İÇİN YARATILMAK

Bir şair, aynı zamanda bir öykücü ve 500'ün üzerinde ödülle sahip olan İbrahim Şaşma'nın okulumuza gelip bizlerle sohbet etmesi... Ardından kendisi için hazırladığımız soruları cevaplaması... Hepsini sizin için derledik. Samimi ve keyifli olan, hem söyleşi , hem de mülakat tadındaki bu röportaj için İbrahim Şaşma'ya ve böyle bir üstadla tanışma, hasbihal etme fırsatını bizlere sunan değerli öğretmenimiz Musa Avcı'ya teşekkür eder ve keyifli okumalar dileriz.

Öncelik olarak planladığınız hedeflere ulaştınız mı?

Planladığım hedeflere henüz ulaşamadım, aslına bakarsanız mevcut eserlerimin biraz eksik olduğunu düşünüyorum.

Hatırı sayılır miktarda ödülünüz var, başardığınıza inanıyor musunuz?

Henüz başarmadım, öldükten sonra aklınızda bir kelime, bir mısra bıraktığım zaman başaracağıma inanıyorum.

Etki altında bırakmak için mi yoksa etki altında kaldığınız için mi şiir yazıyorsunuz?

(Düşünceli bir şekilde kaşlarını çatar...) Bu gerçekten çok zor bir soru, biraz düşünmemeye izin verin lütfen (...) Etki altında kaldığım için yazıyorum, ben A kişisini veya B kişisini etkileyeyim diye yazmıyorum.

Neden yazmaya başladınız, sizi yazmaya yönelten etmenler nelerdi?

Duygusallığım, yazmak için yaratılmam (güler) ve öğretmenimin teşviği benim çok önemliydi.

Nasıl şiir yazmaya başladınız?

Şiir yazmaya ilkokul 3-4 gibi, bir ödevle başladım. Şiirim de şuydu:

Ak sakallı dedem/ Tombul yanaklı nenem/ Sizleri çok severim/ Ellerinizden öperim.

Hiç şiir yazmayı bırakmayı düşündünüz mü?

Başta kuru bir heves gibi bir şey olduğunu düşünmüştüm ama şiir beni hiç bırakmadı, ben de onu bırakmadım; hatta mezar taşımda bile bir şiir yazsın istiyorum.

Bir şair veya bir yazar olmasaydınız hangi mesleği seçerdiniz?

Kesinlikle edebiyat öğretmeni olmak isterdim.

Yıllardır yazıyorsunuz, bu süreçte kendinize örnek aldığınız kişiler var mıydı?

Halk şiirinin savunucularını; Yunus Emre, Karacaoğlan, Aşık Veysel'i kendime örnek alıyorum. Aynı zamanda hece ile yazarlar hep yoldaşım oldu.

Peki şiir yahut öykü yazma üzerine olan tecrübe ve birikiminize rağmen hiç uzun süreli duraklama anlarınız oldu mu?

Belki bir hafta veya iki hafta beklettiğim şiirlerim, öykülerim olmuştur ama aylar, yıllarca bekleyen yazılarım hiç olmadı. Çoğu zaman yazmaya, yazının sonunu bilerek başladım ve bu da bana büyük katkılar sağladı.

Öykülerinize ve şiirlerinize dijital ortamda nadir rastlamamızın sebebi nedir?

Açıkçası internette eser yayınlamamaya özen gösteriyorum çünkü son dönemlerde eser hırsızlığı çok fazla bu yüzden de eserlerimi kitap formatında yayımlıyorum.

Röportaj Ekibi

44

Ey Aşk

Boğuldum içinde, ey aşk-ı derya
Suyunda kavruldu, nice Leylalar
Ne çektirdin bize, hasret-i sevda
Emrine amâde, nice aşıklar

Yoksun hiç yanımda, ey aşk-ı serâp
Sana muhtaç gözler, hep seni arar
Ruhlar coşar birden, sonrası bit'âp
Çöllerin kumları, hep seni anar

Güç seni yaşamak, ey aşk-ı pinhân
Zehrin şerbet oldu, billur Mecnun'da
Seni köle eden, âleme ilhân
Ferî sönmüş gönlün, bir nur Mecnun'da

Firâk esir sana, ey aşk-ı vefâ
Külün özlem dolu, ateşin bedbaht
Yanınca unuttum, pek zevk-ü sefâ
Aşk derdinin şahı, en şanlı taht!

Melike ÇANAK

P.DR. ACİL SERVİSİ

EVÇİL HAYVAN TERAPİSİ: PET TERAPİ

Hayvanlara eziyet edildiği şu dönemde hayvanların hayatımızı nasıl kolaylaştırdığından bahsetmek boynumuzun borcu.

Onların bizimle aynı dünyada ve mutlu bir şekilde yaşaması en doğal hakları. Bir zararı olmayan aksine çok büyük yararları olan sevgili hayvanların bizim için en büyük psikolojik destek olması gerçeğine iyice dikkat çekmek istiyorum.

Hayvan destekli tedavi, atlar, köpekler, kediler ve kuşlar gibi hayvanları tedavi planına dahil eden iyileştirici bir müdahaledir. Uzmanlar Alzheimer hastaları, depresyon yaşayan kişiler, engelliler ve hatta otizmli insanlara yardımcı olmak için bu tür bir tedaviyi tercih ediyorlar.

Hayvan destekli terapi klinik bir terapinin tamamlayıcısı olarak kullanılmaktadır. Tıbbi tedaviye alternatif değildir fakat disiplinler arası çalışma hayvan destekli tedavinin başarılı sonuçlara ulaşmasını sağlamaktadır.

46

Hayvan destekli terapide özellikle köpekler kullanılmakta ve terapistler cinsinin özelliklerine göre seçtiği köpekleri yardım köpekleri ve terapi köpekleri olarak ikiye ayırmaktadır. Eğitimciler, yardım köpeklerini özel ihtiyaçları olan insanlara yardım etmek için hazırlamaktadırlar. Örneğin, görme veya işitme engelli kişilere yardım eden rehber köpekler gibi.

Terapi köpekleri terapistin asistanları ya da "yardımcı terapistler" gibidir. Terapistler onları hastalarla daha iyi ve daha etkili bir etkileşime sahip olmak için kullanırlar. Çalışmaları yaşlılara, otistik çocuklara veya diğer psikolojik rahatsızlıklara sahip insanlara odaklanabilir.

Köpekleri beslemek ve onlarla aktivite yapmak zihinsel uyarım sağlar ve kişinin dikkat süresini uzatır. Köpekler insanları koşulsuz kabul eder ve severler. Bu yüzden onlara «doğal terapist» demek yanlış olmaz. Anksiyete(kaygı), depresyon ve stres için mükemmel ilaç ararsanız bir köpek sahibi olabilirsiniz.

Köpek ve insanların arasındaki ilişki bazen anne/baba ile bebek arasındaki karşılıklı sevgiye bile dönüşebilmektedir. Bu sevgi hastanın ruh halinde iyileştirici bir etki yapmaktadır.

Köpeklerle oynamak, gerileme veya yürüyüş egzersizleri yapmak; hastanın kaslarını, eklemlerini ve kemiklerini güçlendirir. Buna ek olarak ince ve kaba motor becerileri ve koordinasyonu geliştirir. Bunun nedeni; köpeği besleme, okşama ve fırçalama gibi aktivitelerin ellerde ve kollarda belirli hareketlerin kontrolünü iyileştirmesidir.

Terapi köpekleri sosyal iletişimi ve sosyal becerileri de teşvik eder. Aynı zamanda empati, işbirliği , saygı, iletişim ve takım çalışması gibi becerileri geliştirir.

İşte dünyayı paylaştığımız şirin varlıkların bize katkısının küçük bir parçası. Tek beklentileri biraz sevgi... Yaşamlarına karşı biraz saygı... Yapamaz mıyız?

Merve MENKET

47

Tam

Malcolm X

Malcolm X, 19 Mayıs 1925'de Nebraska Eyaletinin Omaha şehrinde dünyaya gelmiştir. Asıl adı Malcolm Little'dir. İleriki yıllarda Müslüman olduktan sonra adı El-Hacı Malik El-Şahbaz olmuştur.

1929 yılında Malcolm 4 yaşındayken evleri yakıldı. Babası 1931 yılında öldürüldü. Bu durum, ailede maddi çöküntü beraberinde psikolojik çöküntü de getirdi. Sonuçta 8 kardeş farkı yetimhane ve bakımevlerine verildi. Annesini ise akıl hastanesine yatırdılar. Malcolm

X evlatlık verildiği ailenin yanında ilkokulu bitirdi. Lise yıllarında parlak bir öğrenci olan Malcolm, avukat olma hayalleri kuruyordu. Bu hayalini duyan öğretmeni avukatlığın siyahiler için gerçekçi bir hayal olmadığını söyledi ve bu söz üzerine Malcolm eğitimini yarıda bıraktı.

1964 yılında 20 yaşındayken hırsızlık ve haneye tecavüz suçlarından hapisaneye girdi. Hapishanedeyken İslam Ümmeti (Nation of İslam) isimli siyahı hareketin bir üyesi oldu. 1952 yılındaki şartlı tahliyesinden sonra hızla hareketin liderlerinden biri haline geldi. Bu harekette bulunduğu 12 yıl içinde; siyah üstünlüğüne inandığı İslam Ümmeti (Nation of İslam) öğretileri doğrultusunda siyah ile beyaz Amerikalıların ayrılması gerektiğini savundu.

Malcolm X ile İslam Ümmeti (Nation of İslam)'ın kurucusu Elijah Muhammed arasındaki sıcak ilişki sonraki yıllarda giderek bozulmaya başladı. Malcolm X, 1964 tarihinde İslam Ümmeti (Nation of İslam) hareketinden ayrıldı.

Malcolm X 1964 yılında ilk defa hacca gitti. Hac dönüşünde Sünni-İslam'ı benimsediğini ve beyaz adamı artık "şeytan" olarak görmediğini ilan ederek gerçek kardeşliği bulduğunu söyledi. Siyahilerin özgürlüğü konusundaki eski görüşü nispeten devam etse de ırkçı görüşünden vazgeçti çünkü hac ibadeti sırasında hiç bir ırkın ve insanın birbirinden üstün olmadığını gördü. Hac dönüşünde El-Hacı Malik El-Şahbaz adını aldı.

1965 yılında Afrika Birliği Organizasyonu'ndan esinlenerek Afro-Amerikan Birliği Organizasyonunu kurdu. 15 Şubat 1965 tarihinde New York'taki evi bombalandı ve saldırıdan ailesi yara almadan kurtuldu. Bu saldırıdan 6 gün sonra 21 Şubat 1965'de 6 silahlı kişi Malcolm X'in konuşma yaptığı kürsüye yaklaşip yakın mesafeden 15 el ateş etti. Hızlıca hastaneye götürülmesine rağmen yetkililer tarafından öldüğü duyuruldu. Saldırganların arasında 3 İslam Ümmeti (Nation of İslam) hareketi üyesi bulunmaktaydı.

Malcolm X'in cenazesine 1500 kişi katılmıştır.

Zehra AKTU

Kendisi de pilot olan yazar Antoine de Saint-Exupéry, bu kitabında çöle düşen bir pilotun bakış açısından anlatıyor bize olayları. Yani bir nevi yazarı temsil ediyor bu pilot.

Küçükken fil yutmuş bir boa yılanı çiziyor ama ebeveynleri yani "büyükler" resmi anlamıyorlar. Bir şapkaya benzetiyorlar ve ona gereksiz işlerle uğraşmamasını söylüyorlar. Kendi kalıplaşmış hayatlarına farklı geldiği için yüz çeviriyorlar. Büyükleri en iyi anlatan kısmın hep şu olduğunu düşünürüm: Büyükler sayılara bayılırlar. Tatalım, onlara yeni edindiğiniz bir arkadaştan söz açtınız, asıl sorulacak şeyleri sormazlar bile. "Kaç yaşında?" derler, "Kaç kardeşi var? Kaç kilo? Babası kaç para kazanıyor?" Bu türlü bilgilerle onu tanıdıklarını sanırlar.

Yazar çöle düştüğü zaman, yılanın içindeki fili ve kutunun içindeki koyunu görebilen Küçük Prens ile tanışıyor. Ben Küçük Prens'in, yazarın küçüklüğünü temsil ettiğini düşünüyorum. Zaman zaman ters düşüyorlar birbirleriyle. Yazar ona nasıl yaklaşacağını bilemiyor birkaç yerde. Çocukluğu ile kendi içinde bir savaş veriyor sanki.

Küçük Prens Dünya'ya gelmeden önce, her gün küçük gezegenindeki baobabları söküyor, gülüne ilgi gösteriyor ve yanardağlarını süpürüyor. Biz de eğer kalbimizde bir baobab ağacına rastlarsak, onu kökünden sökmeliyiz çünkü bu ağaç tohumlarında korku, güvensizlik, hile ve öfke barındırır.

Prens gezegenindeki o gül ise yazarın eşini simgeliyor. Ayrıca eşinin "Volkanlar Diyarı" olarak da bilinen El Salvador ülkesinden olması gezegendeki volkanları da anlamlandırıyor. "Gülünü senin için bu kadar önemli kılan, ona harcadığın zamandır." diyor Tilki. Acaba yazarın kendi gülüne harcadığı zaman ne kadardı? Belki de o zamana kadar olan tüm hayatı...

Kitapta en sevdiğim yerlerden biri de Tilki ve Küçük Prens'in bölümleriydi. Tilki'nin "Hep aynı saatte gelsen daha iyi olur. Sözelimi öğleden sonra dörtte gelecek olsan ben saat üçte mutlu olmaya başlarım." demesi ise en sevdiğim diyaloglardan biri. Kitapta Tilki'nin, insanın akıl hocasını ve önemli bir dostunu simgelediğini düşünüyorum. Benim bu kitabın güzelliğini fark etmemi sağlayan kişi ise Tilki'dir.

Kitapta Küçük Prens'in gittiği gezegenlere ve oradakilere birer kişilik özelliği yüklenmesi, insanları bu şekilde bize sunması ya da eleştirmesi de fazlasıyla dikkatimi çeker. Kralın, bütün evren hükmettiğini sanan egoistleri; palyaçonun, aşırı ilgi ve merakından topluma inemeyen sanatçıları; sarhoşun, gündelik sorunlarını çözebilmek amacıyla kötü alışkanlıklara yönelenleri, iş adamı genel yetişkin kavramını, bekçinin önemi olmayan değerleri takıntı yapan insanları; coğrafyacının ise değer taşımayan kuralların insanları körelttiğini anlatmaya çalıştığını düşünüyorum.

Kitabın sonunda gülüne ve gezeginine dönüşün tek yolu olan yılan, içerdiği zehir ve hazırladığı son ile ölümü simgeliyor. Bu kısmın ise yazarın kendi çocukluğuna bir vedası olduğunu düşünüyorum.

Aslında Küçük Prens bize sadece büyüdükçe insanların hayal güçlerinin köreltiğini değil, bu ve bunun gibi bir çok şeyi anlatmaya çalışıyor. Kısaca kitabın içinde onu nasıl okumamız gerektiği de yazıyor. "Gözler kördür, kalbiyle bakmalı insan."

Küçük Prens hakkında bir şeyler yazmak bende hem suçluluk hem de mutluluk duygusu uyandırıyor. Ne kadar yazarsam yazayım hak ettiği değeri veremeyeceğimi düşünüyorum ama bunu yazmak beni mutlu ediyor.

Okumaktan hiç vazgeçmemeniz dileğiyle...

İrem Beyza AKSEL

Sen Onu Ararsan O Seni Bulur

Okulumuz öğretmenlerinden İsmail Demirbaş'ın "Yol" isimli kitabı hakkında merak edilenler üzerine bir röportaj yaptık. Kendisine, bize bu fırsatı verdiği için teşekkür ederiz...

Kitabı yazarken esinlendiğiniz bir şey oldu mu?

Lise yıllarında iken, yani sizin yaşlarınızda iken, bir kış gecesinde ilginç bir rüya görmüştüm. Rüyamda Kabe'ye gittiğimi ve Kabe'nin kapısı tarafında bulunan Makam-ı Mahmut'ta namaz kıldığımı, sanki tarihe bir yolculuk yapmışım da, Kabe'nin içerisinden başta halifeler olmak üzere çıkan insanlar görmüştüm. Yıllar sonra Allah oraya gidip bir öğretmen olarak çalışmak nasip etti. Aradan geçen süre içerisinde gördüğüm ve gerçekleştiğine şahit olduğum bir rüyayı romanlaştırmak istedim. Hicaz bölgesini anlatıp Hac ve Umre konusu ile ilgili sembollerin yorumlanmasına dayalı olarak bu kitabı yazmaya karar verdim.

"Sen onu ararsan o seni bulur." Sözünde asıl anlatmak istediğiniz nedir?

Kitabın içerisinde geçen bir cümle bu. Kabe'ye vardığımızda romanın kahramanı olan lise öğrencisi iç sesiyle Kabe ile konuşurken bir taraftan da Kabe'yi dinlemeye, anlamaya çalışır. Kâbe bu gence: "Bana gelmekle yol bitmiş olmadı. Geldin, ne oldu; yolculuk bitti mi? Asıl bundan sonra yolculuğun başlıyor. Sen Allah'a yönel, Allah'ı ara. Sen onu ararsan, o seni bulur." diyor. Bu cümle beni çok etkilediği için kitaba alt başlık olarak kullandım.

Bu kitabı yazarken hiç uzun süreli duraksama yaşadığınız oldu mu?

Elhamdulillah olmadı. Roman yazmak inişli çıkışlı bir süreç. Yazıp yazıp değiştirdiğim, eklemeler çıkarmalar yaptığım bol miktarda oldu. Fakat içimde birikmiş bir hikaye idi. Bana sadece onu romanlaştırmak düştü. Yazmak uzun zamanımı almadı ama üzerinde yaptığım oynamalar, eklemeler, çıkarmalar çok zamanımı aldı.

Kitabı yazarken asıl amacınız neydi?

Galiba kendim için yazdım, yaşadıklarım unutulmasın, hafızamdan silinse de bir gün okuduğumda tekrar hatırlayacağım bir hatıratım, anım olsun istedim. Ama tabi ki her kitabın bir mesajı, ulaşmak istediği bir hedef kitlesi vardır. Dolayısı ile amacımız: aslında yitirdiğimiz değerler olarak kabul ettiğimiz bazı kelimeleri, kavramları ön plana çıkarmaktı. Bu roman özet olarak bir ailenin Hac yolculuğunu anlatıyor. Bu anlatımda özellikle aynı anda 3 yolculuğu yaşayan bir aile ile karşı karşıyayız. Birincisi, elbette bir mekan yolculuğu, Hicaz bölgesine yani Mekke ve Medine'ye gidiliyor; bu bir coğrafi yolculuk ve gidilen bölgelerin tarihi arka planları anlatılıyor. Yani tarih anlatılıyor. Dolayısıyla tarihe

bir yolculuk var. Tabii bu yolculuk yetişkin, bilgili insanlarla yapılıncı özellikle gençler için bu yolculuk üçüncü boyut olarak kendi iç alemine yaptığı bir yolculuğa dönüşüyor. Kendini buluyor, oradaki sembollerin aslında insana ne ifade ettiğini Hacc'ın ve Umre'nin yolculuğunun gerçek manada ne olduğunu daha yakından kavıyor.

Yazarken hiç anılarınıza yer verdiniz mi?

Bu kitabın büyük bölümü gördüklerimden, şahit olduklarından oluşuyor. İçinde bol miktarda anılarım var ama bu bir roman olduğu için Hacc'a giden bir aileyi anlatıyoruz. Özellikle olayın kahramanı lise öğrencisinin ağzından benim yaşadıklarımın birçoğu anlatılıyor. İçinde bir miktar kurguda var ama oraya gitmeden Hac ve Umrenin duygusallığını yaşamadan, böyle bir kitabın yazılması mümkün değildi. Anılarımdan ve şahit olduklarımdan yola çıkarak böyle bir kitap yazmak nasip oldu.

Sizce günümüz gençliği dine yeterince değer veriyor mu?

Dinin değerini bilen gençlik dine değer veriyor ama din konusunda yeterince bilgi sahibi olmayan, bilgisi sadece duyduklarından ibaret ya da sadece Google'dan edinebildiklerinden olan kendi kültürel, arkadaş çevresinden dini bilgisini besleyen ama bir türlü özüne inemeyen, ana kitabının mesajını alamayan bir gençlik grubu var. Onlar dinin değerini bilemedikleri gibi kendilerinin, gençliklerinin değerini de bilemiyorlar. Çünkü din öyle bir şey ki, değer katar. İndiği coğrafyaya değer katar, indiği topluma değer katar, indiği insanlara değer katar, onun kıymetini bilen insanlara değer katar; böyle insanlar da dine değer veriyor.

Kitabınızda keşke şunu da yapsaydım veya şunu yapmasaydım dediğiniz bir şey var mı?

Kitabın yazılması bir süreç olduğu için insanlaın içinde her zaman "Acaba içerisinde bir şeyi eksik bıraktım mı?" ya da "Şöyle yapsaydım daha iyi olur muydu?" dediğimiz şeyler haliyle oluyor. Biz mükemmel insanlar değiliz haliyle yazdıklarımız da mükemmel eserler değil. Ortaya çıkan her eserde eksiklikler olur, ki yazım sürecinde bu duyguyu daha yoğun olarak yaşadım. Ama kitabı noktayı koyup da iki kapak arasına topladıktan sonra artık o sayfayı kapattım. "Şunu yapsaydım..." veya "Keşke şöyle yapmasaydım..." diyeceğimiz şeyler, belki de Allah nasip ederse bizi başka kitaplar yazmaya yönlendirecek duygulardır.

Kitabınızı yazarken sizi çok etkileyen bir şey oldu mu?

Elbette oldu. Bir defa, hayatımda görmüş olduğum bir rüyanın, üstelik içerisinde Kabe'nin Mekke'nin de olduğu bir rüyanın, etkisi var. Bu rüyanın bir gün neredeyse birebir gerçekleşebilecek şekilde karşıma çıkması beni çok etkiledi. Bunu romanlaştırmaya karar verdikten sonra kitap yazılırken içerisine aldığım karakterlerden bazılarıyla o kadar çok bütünleşmişim ki... Mesela onlardan biri olan yetmiş yaşında olmasına rağmen gençliği, çevikliği ve ibadete olan düşkünlüğüyle hayranlığımızı kazanan, Hac yolculuğundaki Reşit Amca'nın, Türkiye'ye dönmeden bir gün önce Mescidi Nebevi'nin giriş kapısında vefat etmesi ve onu Cennet'ül Baki Mezarlığına gömmemizi anlatan bölüm beni çok etkiledi. Sanki bir roman karakteri değil de gerçekten sevdiğim, bağlandığım, bilge bir yaşlı konumuna indirgemiştim Reşit Amca'yı. O bölümü ne zaman okusam, ne zaman birisinden dinlesem, her seferinde gözyaşlarımın döküldüğünü görüyorum. Okuyan arkadaşlarımdan da genellikle bu bölümün, yani bitişin, çok etkili olduğunu söyleyenler oldu. Zaten ölüm başlı başına etkileyici, insanda derin izler bırakan bir olay; hele bir de bu kendine uygun bir dil ile anlatılırsa gerçekten etkili oluyor. Benim de en etkilendiğim bölüm orasıdır diyebilirim.

Okurlarınıza söylemek istediğiniz bir şeyler var mı?

Okusunlar, yazsınlar.

Röportaj Ekibi

Eski Ramazanlar

“Çocukluğumu hatırlıyorum da, ne güzeldi o zamanlar” diyerek söze başladı nenem.

“Sokakta saatlerce oynar, susadığımızda annemiz bizi eve sokacak diye komşularımızdan isterdik bir bardak suyu. Acıktığımızda yoğurtlu ekmeğe verirdi üstüne de toz şeker serperlerdi. Çocuklar, çocuklar yüzünüzü buruşturmayın öyle. Kulağa kötü geliyor olabilir ama tadı gerçekten güzel oluyor.” Nenem sırtındaki yastığı düzeltirken onu inceledim. Ne kadar hızlı yaşlanıyordu böyle. Kıpkırışık yüzü damarlarını gösteren kahverengi lekeli elleri... Sanki her gün biraz daha artıyordu. “Ama en çok Ramazan ayını severdim.” Nenem derin derin iç çekti. “Minareler arasına gerilen ışıltılı mahyaların güzelliği, davulcuların maniler söyleyerek sahura kaldırışı, evimizden iftar soframızdan eksik olmayan konuklar... Gerçi davulcular ve mahyalar günümüzde de var ama tabii o zamanki kadar özen gösteren kalmadı. Çocuklar inanır mısınız bilmem ama Ramazan ayının her günü evimizde misafir olurdu. Soframızı şenlendirirdi konuklarımız. Rahmetli anam, mahallemizin yetim ve öksüzlerini de unutmaz onları da davet ederdi. Soframız, kalan on bir aya göre daha da bereketlenirdi biliyor musunuz? Ben ta el kadar bebekken anladım vermekle eksilmeyeceğini.” Nenem genizden öksürmeye başladı. Öksürdü öksürdü. Yaşlılık zor olmalıydı. “Nerede kalmıştım?” diyerek döndü boğulduğu öksürükten. “Vermekle eksilmeyeceğini, neneciğim.” “Hah, hatırladım. Oruç tutmayanlar, başka dine mensup olan insanlar kamuya açık alanda yemek yemezlerdi. Kimse ettiği yardımı anlatmazdı. Bakın bir de sizin döneminize. Eski gelenekler unutuldu gitti. Ne komşuluk kaldı ne güven. Artık insanlar evine konuk almıyor ‘Uğraşamam.’ diyor. Şimdi kimse yemek yerken karşısındaki oruç mu düşünmüyor ‘Bana ne?’ deyip omuz silkiyor. Herkesin elinde bir telefon tutturmuş da gidiyor. Hayatını paylaşıyor. Gösteriş yapıyor. Aleni bir şekilde ‘Bakın, ben buna yardım ettim.’ diyor. Size üzülmüyorum çocuklar. Bakın, benim torunlarıma anlatacak ne kadar çok anım var, görüyor musunuz? Siz ileride ne anlatacaksınız? Telefonda oynadığınız oyunları mı? Ay Zeynep yavrum, bir bardak su getirir misin?”

Hepimiz başımızı eğmiş düşünüyorduk. Sahi, biz ileride torunlarımıza ne anlatacaktık?

Melda ÇEVİK

ÇINAR ALTINDA YAZAR BULUŞMASI

İhtişamı ve güzelliğiyle koca bir tarihi kökünde taşıyan Çınar ve adeta bir başka ağaca eş değer dallarının altında biz...

Bir dağlar bir de çınarlardır oranın direği de-
dirtten şehir Bursa'da, güzelliklerin yanında hoş
sohbetle mimlenen bir hatıra, yazar Eyüp AK-
SOY ile çınar altında buluşmamız ve bize ayır-
dığı değerli anlar...

O günü, buluşmamızı anlatan dört bahar renk-
li fotoğrafın dilinden tercüme edilenleri akta-
racağım size. Tomurcuk halindeki ilk fotoğ-
rafın üzerinde "İki dostun sarılması" yazıyor.
Fotoğraf der ki: Çınarın yanında bekleyen bir
grup belirdi önce. İçlerinde kendisine "Musa
Hocam" diye seslenen kişi kollarını iki yana
açarak bir çocuk mutluluğuyla topluluğun içe-
risinden ayrıldı ve oradakilerin sadece fotoğ-
raflarla siması bilinen birine doğru yürümeye
başladı. Haliyle bundan etkiyle herkes anla-
mıştı beklenen kişinin geldiğini. Ve "İki dos-
tun sarılması" fotoğraflandı.

...

Çiçeği açan ikinci fotoğrafta 'Merhaba' yazı-
yordu ve fotoğraf der ki: Yazarla selamlaşmaya
başladı herkes. Topluluk gülümsüyor ki yazar
bütün tebessümleri üzerinde toplamıştı ve
dallara merhabalar kondu, bizim halimiz de
Eyüp Aksoy da orada olmanın mutluluğunu
bir an önce sohbete akması için sabırsızlanı-
yordu. Böylelikle "Tokalaşmalar, merhabalar"
fotoğraflandı.

...

Yeşermeye başlayan üçüncü fotoğrafta "Masa
da masaymış ha" der gibi bakıyordu, onu da
şöyle anlatıyor fotoğraf: Herkes masanın etra-
fında yerini alınca sorular dizildi birer birer...
Yanlışım yoksa ilki şöyleydi: "Nelerden ilham
alırsınız?". Yazar Eyüp Aksoy gülümsedi, dur-
du ve masanın bitişiğinde oyuktan akıp giden
suyu gösterdi "İşte bundan ilham alırım." Dedi.
Özün, gerçekliğin cevabıydı adeta. Fotoğraf
bile titredi su sesinin karşısında. Bir keresinde

soruların arasına virgöl girdi, o da bizim neler yaptığımızı sordu tabi ama biz vaktin kısalığını uzatma çabasıyla daha çok kelam etmesini istedik.

İnsanın kendisini keşfetmesini sanıyorum ki şu cümlede olan duruş tarif eder” Romanlarımı yazarken başka hiçbir romanı okumam. Şiirlerim için de öyle. Ben bir markayım ve orjinalim.” Daha ne söylenebilir bunun ardından...

Sona yaklaşırken bir soru daha belirdi. Soru, etrafındaki objelerin bir seçim sonucu mu yoksa gelişigüzel olmasından mı kaynaklı olup olmadığına yönelikti. Hiçbir soruya hemen cevap vereyim düsturunda değil, cevap vereyim ama tam olsun düsturundaydı. Sorunun karşısında bir lahza durdu, şöyle yanıtladı:” Allah bile insanın tabiatına müdahale etmemiştir. Öyle ki bütün objeler birbirini tamamlayıcı güzellikler.” Yani her obje birbirini buluyor...

...

Artık tam çiçek halindeki son fotoğraf şunları söyledi: Bu daha ilkti, çiçekleri düzenli sulamak gerekir. Kendisinin ortaokulda şiir yazarken etkilendiği lokomotif seslerini duyar gibi irkildi son fotoğraf.

...

O masada söylenen tüm cümleler unutulsa bile geriye kalan samimiyet bir çınar kadar büyüktü.

Yazar Eyüp Aksoy'a ve bu fırsatı oluşturan değerli hocamız Musa Avcı'ya teşekkürlerimizi sunarız.

Betül İrem YARDIMCI

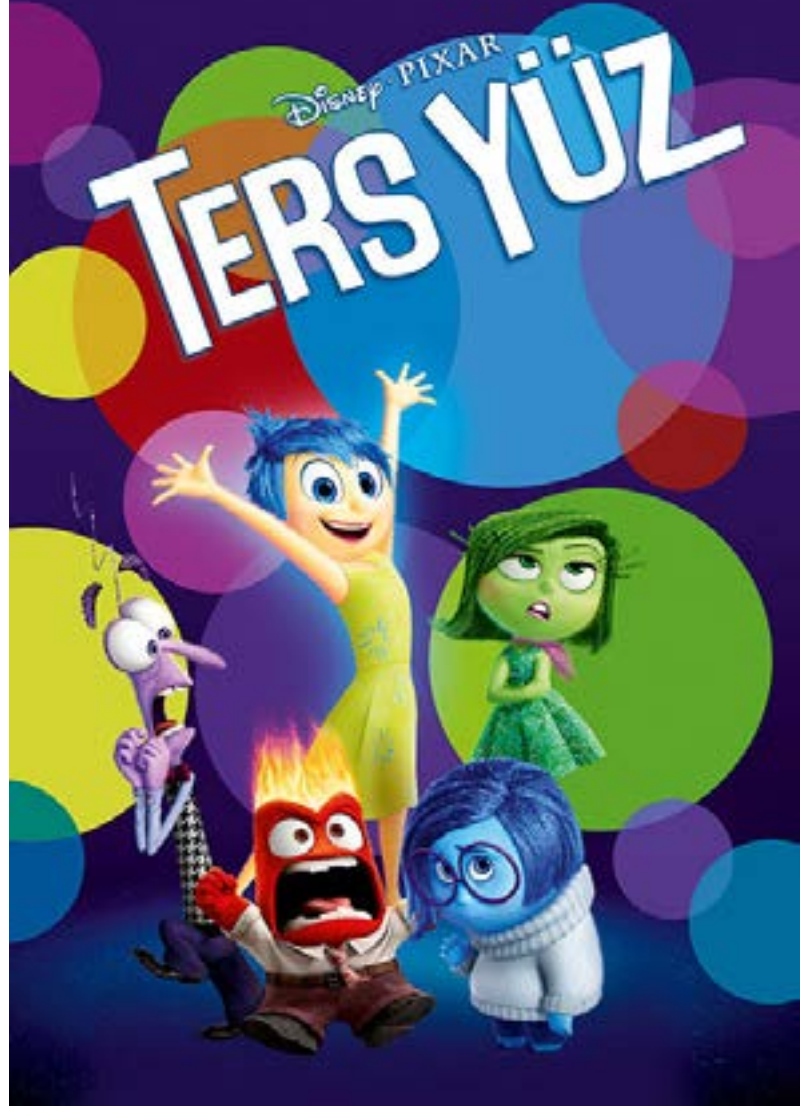
5.4 İzle Ters Yüz

Duygu, yeni doğan bir bebeğin annesinin kalp atışlarını duyduğu anda yüzünde beliren gülümsemeydi; sevindiğinde yüzündeki tebessüm, üzüldüğünde gözünden damlayan bir yaş, öfkelenildiğinde sıkığı yumruk, korktuğunda ya da heyecanlandığında delicesine atan kalbiydi. Öyle zamanlar vardır ki hayatta, hem mutlu hem üzgün olduğumuz, her defasında dayanamayacağımızı düşündüğümüz, zaman ilerledikçe daha acılarına dayandığımız, mutluluğun doruklarında olup daha mutlu olamazdım dediğimiz, yaşadıkça mutluluğun tadına yeni vardığımız zamanlar...

Ters Yüz isimli animasyon film Riley adındaki genç bir kızın taşınma sürecinde ailesiyle ve içinde yaşadığı duygularıyla yaşadığı sıkıntıları ele almış. Riley taşınacağı evin düşlediği gibi olmadığını fark edince hayal kırıklığına uğrar. Yine de Riley'nin mutluluk duygusu Riley'nin mutlu olmasını sağlamaya çalışır ancak bu taşınma sürecinde Riley mutlu olmakta zorluk çeker. Riley'nin üzüntü duygusu ise Riley'nin üzgün olmasını sağlamaya çalışır. Diğer duygular üzüntü duygusunun Riley'ye iyi gelmeyeceğini düşünür. Bir gün üzüntü bir anıya dokunur ve anı mutlu iken birden üzgün bir anıya dönüşür. Üzüntüyü diğer anılardan uzak tutmaya çalışırken mutluluk, bir de bakmış ki üzüntüyle beraber ana binadan çok uzakta, Riley'nin hafızasında kalakalmıştır.

Hayatımızda yaşadığımız güzel anılar yalnızca mutlu olduğumuz zamanlar mıdır? Biz öyle zannetsek de yaşadıkça öyle olmadığını anlıyoruz. Filmin vermek istediği mesajlardan biri de budur. Hayat yalnızca mutluluktan ibaret değildir! Bazen bir olayı çözmek için mutlu olmak değil, üzgün olmak gerekir.

Ters yüz konusu ve vermek istediği mesajlar ile seyircinin ilgisini görmüş kaliteli bir animasyon filmidir. İnsanları düşündüren ve ilham veren, çocukları eğlendiren bu güzel filmi izlemenizi hepimize tavsiye ederim.

Hatice ÜSTÜNDAĞ

HABERLER

2. Yıl 13. Sayı | Mayıs 2019

KONYA'DA ZAMAN VE MEKAN

Zaman ve Mekan adlı e-Twinning projesi kapsamında Osman Nuri Hekimoğlu Anadolu Lisesi'nde düzenlenen konferansta "Konya'da Yer Alan Kültür Varlıklarının Yeri ve Önemi" konusu işlendi. Konferans "Geçmişten Günümüze Konya" adlı sunu ile başladı. Konya halkının Konya'daki taşınmaz kültür varlıkları hakkında bilgilerin ölçülmesi amacıyla yapılan anket sonuçlarının değerlendirilmesi ile devam eden programda konuşmacı olarak Prof. Dr. Ahmet Çaycı ağırlandı.

Sayın Çaycı yapılan proje hakkında değerlendirmelerde bulundu ve "Doğrusu gençler öyle bir çalışma yapmış ki buna gıpta etmemek mümkün değil. Böyle bir çalışmanın yapılmış olması sevindirici. Biz, Anadolu coğrafyasının içinde Konya gibi çok önemli bir şehirde bulunuyoruz. Bu şehirde olmanın da ayrıcalıkları var. O yüzden anlaşılan o ki, bir vukufiyet meselesi peyda etmiş ve arkadaşlar böyle bir proje peşine düşmüş. İçinde bulunduğumuz şehri tanımak için çok önemli şeyler yapmışlar. Bu yönüyle bu proje takdire şayandır." sözleri ile yapılan çalışmanın önemini vurgulamak istediğini belirtti. Ardından çeşitli fotoğraflarla zenginleştirdiği sunusuyla birlikte Konya'da bulunan bir çok tarihi eserin mimarisi ve tarihçesi hakkında dinleyenleri bilgilendirdi.

Sayın Çaycı konuşmasında geçmişten günümüze ulaşamayan bir takım eserlerin olduğuna değindi ve "Diyeceksiniz ki 'Bu eserler nereye gitti?'; işte bu soruların cevabını da büyük oranda kendi içimizde aramak zorundayız. Kendi elimizle, bu topraklarda yaşayan bizden öncekiler ve bizler yok ettik o eserleri." sözleri ile tarihi eserlerin korunması gerektiğinin altını çizdi. Program, okul müdürümüz sayın Şaban Yavuz tarafından Prof. Dr. Ahmet Çaycı'ya plaket takdim edilmesi ile sona erdi.

STEM KULÜBÜ ONHAL'DE YENİLİKLERİN ÖNCÜSÜ

Avrupa Birliği'nin desteklediği STEM Keşif Haftası'nın ortak okulu olarak; ONHAL STEM Kulübü ile 22-26 Nisan (STEM Discovery Week) STEM Keşif Haftası'nda bir dizi eylem ve faaliyetler gerçekleştirdik.

STEM Keşif haftasında gerçekleştirilen etkinlik ve organizasyonları okul web sitesinde yayınlayarak yaygınlaştırdık. Bu bağlamda gerçekleştirdiklerimiz:

- " ONHAL BLOK KODLAMA ÖĞRENİYOR" adlı etkinliğimiz ve okulumuzun adı STEM Keşif Haritası'nda yerini aldı ve okul web sitesinde yayınlandı. Bu etkinlik öğrencilerle eğlenceli bir şekilde gerçekleştirildi ve öğrenciler üzerinde arzulanan farkındalık oluşturuldu.
- Okulda öğrencilere robotik kodlama ve STEM'i tanıtan ilginç videolar izletilerek kodlama ve STEM'e merak uyandırıldı.
- Kulüp olarak 2018-2019 eğitim-öğretim yılı boyunca okulda yaygınlaştırmaya çalıştığımız düşün, tasarla ve yap aşamalarını kapsayan STEM ile proje üretme fikrinin meyvelerini topladık. Öğrencilerimiz kodlama yaparak Arduino ile projeler ürettiler. Bu projelerini okulda sergileyerek diğer arkadaşları ile paylaştılar. STEM'in amacına uygun olarak farklı derslerden de proje üreten öğrenciler bu sergide projelerini sergilediler. Öğrenciler projelerini okuldaki arkadaşları ve öğretmenleri ile paylaşmanın ve takdir toplamanın haklı gururunu yaşadılar.

Bir yıl boyunca yaptığımız çalışmalarını "ONHAL STEM MÜHENDİSLERİ SERGİSİ" ile taçlandırmış olduk . Okulumuzda bu alanda yapılan ilk sergi olması münasebetiyle oldukça fazla ilgi uyandırdı.

Yorucu bir çalışmanın ardından projesini üreterek sunum yapan, kendini ifade edebilme imkanı bulan ve geleceğe güvenle bakan bu öğrencilerin yüzlerindeki mutluluğu görmek, doğrusunu söylemek gerekirse benim için her şeye değerdi. STEM Kulübü olarak proje üretme ve sergileme konusunda okulumuza yeni bir bakış açısı kazandırdığımızı düşünüyorum.

Yasemin ÇETİNKAYA
STEM Kulübü Rehber Öğretmeni
(Matematik Öğretmeni)

HOŞGELDİN YA ŞEHİRİ RAMAZAN!

Okulumuzda bu yıl ikincisi düzenlenen "Hoşgeldin Ya Şehri Ramazan" isimli Ramazan'ı karşılamak amacıyla düzenlenen bu etkinlik, hem öğrenciler hem de öğretmenler tarafından coşkuyla karşılandı. Okulumuz matematik öğretmenlerinden Yasemin Çetinkaya'nın sunumuyla gerçekleşen etkinlik, okul müdürü Şaban Yavuz'un açılış konuşmasıyla başladı. Şaban Yavuz, Ramazan'ın gelişini coşku ve sevinçle karşılamak, öğrencilerde Ramazan farkındalığı oluşturmak için bu etkinliğin düzenlendiğini belirtti.

Program tüm hızıyla devam ederken Tolga Kaan Göktepe'nin Kur'an Tilaveti dinletisi ruhumuzu dinlendirdi. Bu dinletinin ardından keyifli bir meddah gösterisine ONHAL öğrencileri tanıklık etti. Meddah gösterisinin ardından ise okulumuz öğretmenlerinden İsmail Demirbaş, öğrencilere; Ramazan ayının önemini anlatmak için bir konuşma yaptı. Konuşmasında: "Eğer siz, kendinizi Ramazan ayına kalben ve zihnen hazırlarsanız; Ramazan size birçok şey bırakarak gider. Ama Ramazan sizin için diğer aylardan farklı değilse, sadece aç kalacağınız ay olarak düşünür ve öyle planlarsanız; Ramazan sadece açlık bırakır gider" dedi.

Konuşmanın ardından okulumuz öğretmenlerinden Osman Çamurlu'nun düzenlediği eğlenceli spor yarışmaları herkesin ilgisini çekti. Programımızda son olarak ise müzik öğretmenimiz Mehmet Fatih Erdoğan'ın musiki korusu türküleriyle ve şarkılarıyla hepimizin gönlünü şenlendirdi.

Bunun yanında; okulumuzun gönüllü öğrencilerininin Ramazan şerbeti,saç börekleri, öğrenciler ve öğretmenler tarafından birlikte hazırlanan çiğ köfte gibi çeşitli ikramlar da etkinliğe keyif verdi.

YEDİDEN YETMİŞE HERKES SOSYALLEŞME PEŞİNDE

Öğrencisinden öğretmenine sporla iç içe olan okulumuzda bugüne imzasını atanlarda da idarecilerimizden Ümüt Sarialtın ve öğrencilerimizden Ömer Faruk Aktaş'ın kıyasıya mücadelelerine şahit olduk. Maçtan önce "Adem Hoca ve Ümüt Hoca beraber maç yapacaklarmış" söylemiyle gitsek de Adem Asan'ın son dakika golüyle Ümüt Sarialtın'ı yalnız bırakmamak için koca yürekli öğrencimiz -yukarıda bahsedilen- rakip oldu. Onların maçları da berabere sonuçlanınca haliyle her iki tarafın taraftarlarının da yüzleri asılmadı değil. Fakat üzülmeyip, diğer maçlara diyoruz...

KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI

Okulumuzda yapılan Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışması okul salonu'nda yapıldı. Yoğun ilgi gören yarışma sonucunda, erkeklerde;

- 1- 10-E sınıfından Ali Ulvi Demirlek
- 2- 9-E sınıfından Veyis Ceylan
- 3- 9-E sınıfından İshak Şentürk dereceye girdiler.

Öğleden sonra okul salonda yapılan kızlar arası Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında;

- 1- Hatice Şeyma Yavuz
- 2-Emine Sıla Güzel
- 3-Emine Nur Çördükoğlu dereceye girdiler.

Öğrencilerimizi tebrik eder emeği geçenlere teşekkür ederiz.

MUSA AVCI KİTABINI İMZALADI

“Sebepsiz Yere” adlı ilk şiir kitabının İmza Gününde konuşan Musa Avcı, şiiri “İnsanın bilinçaltının dışı vurumu... Lâl olan dilin gönülden ses vermesidir.” diye yorumladı.

Okulumuz Edebiyat Öğretmeni Musa Avcı, ilk göz ağrısı olan “Sebepsiz Yere” adlı şiir kitabını imzaladı. Morena Yayınevi’nde 12.05.2019 Pazar günü iftardan sonra gerçekleştirilen imza gününde ilk şiir kitabıyla ilgili açıklama yapan Musa Avcı, eserin “Müzmin, Unutulan, Özlenen ve Hengâme olarak dört bölümden oluştuğunu belirterek kendini yalnız bırakmayan herkese teşekkür etti. Sebepsiz Yere adlı kitabın editörlüğünü yapan Ümit POLAT: “Kitabımda susarak konuşan, gönül alan, gönül yapan, saf, temiz, gönülden ilk düşen, aklın deminde demlenip kirlenmeden, olduğu gibi, hissedildiği ilk andaki tazeliğiyle kaleminden kâğıda sürülen, riyasız, çıkarsız, süssüz, boyasız, yalınkılıç, gücünü sabrından alan, insanı tanıdıkça tabiata sığınan, insandan kaçtıkça kendi içine saklanan, yüreğinin üstüne ağlayan, temizliğiyle, berraklığıyla, tüm içtenliğiyle içimizi ısıtan şiirler yer alıyor.” dedi.

Editör Polat, eserin içeriği hakkında şu ifadelerle yer verdi: “İlk kısımda sevda, ikinci bölümde ise klasik divan edebiyatı ve geleneksel halk edebiyatı tarzından etkilenerik yazdığım şiirlerim var. Üçüncü bölümde toplumsal yanı ağır basan, özlemi çekilen insan tipi ve hayat tarzı ile dejenere olan birey ve hayat modeline duyulan tepkilerin yansımalarından oluşuyor. Son bölümde ise, kendi ruh ve gönül dünyamda kopan sitemkâr duygulara yer verilmiş.”

Kitap İmza Gününe katılan bütün okuyucular ile öğrencilere ve öğretmenlere teşekkür eden Avcı, şiiri “İnsanın bilinçaltının dışı vurumu... Engin denizlerden damıtılan saf duyguların dizede vücut bulmasıdır. Lal olan dilin gönülden ses vermesidir” şeklinde yorumladı.

61

Sonraki Sayı (Eylül)

TATİL

